

MƏDƏNİYYƏT

Azərbaycan Respublikası Mədəniyyət Nazirliyinin nəşri

Qəzet 1991-ci ilin yanvarından çıxır

20 il əvvəl bu gün...

“Xoşbəxtəm ki, atamın başladığı işi davam etdirmək mövqeyindəyəm...”

4 avqust 2003-cü il. Həmin gün Azərbaycanın ən yeni tarixinə ölkənin gələcəyi üçün müstəsna önəm kəsb edəcək gün kimi daxil oldu.

Günün birinci yarısında Milli Məclisin növbədənəkar sessiyasında ARDNŞ-nin birinci vitse-prezidenti, millət vəkili İlham Əliyevin Azərbaycan Respublikasının Baş naziri vəzifəsinə təyin olunması barədə Prezident Heydər Əliyevin təqdimatına baxıldı.

Ankaradakı Gülhanə Hərbi Tibb Akademiyasında mülaliçə olunan Prezident Heydər Əliyev müvafiq təqdimatı avqustun 2-də Milli Məclisə göndərmişdi.

Təqdimat yekdilliklə (səsvermədə iştirak edən 101 millət vəkili-nin lehinə səsi ilə) dəstəkləndi. Prezident Heydər Əliyevin müvafiq fərmanı ilə həmin gün İlham Əliyev Baş nazir təyin edildi.

Bu, 10 il ərzində müstəqil Azərbaycanın sabit inkişaf kursunun, milli müstəqilliyin və dövlətçiliyin qaranlıq olmuş Heydər Əliyev siyasətinin dönməzliyinin təmin olunması istiqamətində xüsusilə əhəmiyyətli hadisə idi. Heydər Əliyevin siyasət, diplomatiya və dövlətçilik məktəbinin ən layiqli davamçısı, Azərbaycan cəmiyyətinin gələcək lider kimi gördüyü şəxsiyyət dövlət idarəçiliyi iyerarxiyasında haqq etdiyi növbəti pilləyə yüksəlmişdi.

1994-cü ildən başlayaraq Heydər Əliyevin hakimiyyət komandasında yer alan və ona həvalə edilən bütün vəzifələrdə uğurla çalışan, müstəqil Azərbaycanın neft strategiyasının həyata keçməsinə, Azərbaycan idmanının dünya miqyasında tanınmasında, Azərbaycanın haqq səsinin Avropa Şurası müstəvisində dəstəklənməsində və nəhayət, bu mötəbər təşkilatın rəhbərliyində təmsil olunaraq ölkəmizin beynəlxalq imicinin möhkəmləndirilməsində mühüm xidmətlər göstərən İlham Əliyev çiyinlərinə yeni, daha məsuliyyətli bir vəzifə gətirdi.

davamı səh. 2-də

“Biz Qarabağ ermənilərinə normal həyat təklif edirik”

Qarabağ erməniləri başa düşməlidirlər ki, təhlükəsizlik təminatları, hüquqlarının, o cümlədən təhsil, mədəniyyət, dini, bələdiyyə hüquqlarının təmin edilməsi ilə Azərbaycan cəmiyyətinin bir hissəsi olaraq onlar normal həyat yaşayacaqlar. Onlar manipulyasiyanın girovu olmağa son qoyacaqlar. Həmçinin onlar başa düşməlidirlər ki, bizi saymamağa davam etsələr, qondarma “ölkə”də yaşayırırlar kimi davransalar, bu gün olduqları vəziyyət onların xeyrinə dəyişməyəcək. Biz onlara normal həyat təklif edirik. Düşünürəm ki, onlar mənə qulaq as-salar, başa düşəcəklər və bilirlər ki, mən sözümə əməl edirəm.

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev bu fikirləri “Euronews” televiziyasına müsahibəsində deyib. “Euronews” iyulun 22-də dövlət başçısından Şuşada götürdüyü müsahibəni avqustun 1-də yayımlayıb.

davamı səh. 2-də

Özbəkistan mədəniyyəti günləri sona çatır

Avqustun 1-də başlayan Azərbaycanda Özbəkistan mədəniyyəti günləri bu gün sona çatır.

Avqustun 3-də Muqimi adına Özbəkistan Dövlət Musiqili Teatrı Azərbaycan Dövlət Akademik Musiqili Teatrında Məcid Şamxalovun “Qayınana” tamaşasını nümayiş etdirib.

Həmin gün axşam Dənizkənarı Milli Parkda Özbəkistan incəsənət ustalarının iştirakı ilə konsert proqramı təqdim olunub. Avqustun 4-də Özbəkistan nümayəndə heyəti üçün paytaxtla tanışlıq və mədəni proqram nəzərdə tutulub.

Azərbaycan kinosu 125 yaşını qeyd etdi

“İnanıram ki, milli kinematografiya tarixi uğurları fonunda zamanla layiqli inkişaf yolunu tapacaq”

Avqustun 2-də Nizami Kino Mərkəzində Mədəniyyət Nazirliyinin təşkilatçılığı ilə Azərbaycan kinosunun 125 “Azərbaycan-film” kinostudiyasının yaradılmasının 100 illiyi və Azərbaycan Kinosu Gününə həsr olunmuş tədbir keçirildi.

Tədbir “Heydər Əliyev və Azərbaycan kinosu” mövzusunda videoçarxın nümayişi ilə başlandı.

Mədəniyyət naziri Adil Kərimli çıxış edərək Azərbaycan kinematografiyasının keçdiyi uğurlu yoldan danışdı. Bildirdi ki, 125 il ərzində Azərbaycan kinematografiyası bir sıra ölkələr üçün nümunə olacaq sənət uğurları nümayiş etdirib: “Biz sevinirik ki, bu gün kinematografiya sahəsində görkəmli sənətkarlarımız var. Bu sahədə yetərincə istedadlı və öz sözünü deməyi bacaran gənclərimizi də qeyd etmək istərdim. Azərbaycan kinematografiyasının da hamisi olmuş Ümummilli lider Heydər Əliyev milli kinonun inkişafına xüsusi önəm verirdi. Prezident İlham Əliyev tərəfindən də Azərbaycan kinematografiyasının inkişafı istiqamətində mühüm addımlar atılıb. 2008-2018-ci

illərdə Dövlət Proqramının qəbul edilməsi, eyni zamanda Azərbaycan filmlərinin çəkilişində dövlət investisiyalarının artırılması, filmlərimizin nüfuzlu festivallara çıxması üçün şəraitin

yaradılması, Azərbaycan Kino Agentliyinin təsis edilməsi bu sahəyə olan qayğının və diqqətin göstəricisidir”.

davamı səh. 2-də

Avqustun 2-də Azərbaycanda Özbəkistan mədəniyyəti günləri çərçivəsində Milli Kitabxanada “Özbək ədəbiyyatı guşəsi”nin və özbək ədəbiyyatının görkəmli nümayəndəsi, rep-ressiya qurbanı Abdulla Qədirinin (1894-1938) “Ötən günlər” romanının Azərbaycan dilində yeni nəşrinin təqdimatı oldu.

Tədbirdə Azərbaycanın mədəniyyət naziri Adil Kərimli, Özbəkistanın mədəniyyət naziri Ozodbek Nazarbekov, millət vəkilləri, iki ölkənin ədəbiyyat və elm xadimləri iştirak edirdilər.

Azərbaycan-özbək ədəbi əlaqələrinin qədim tarixi var

Milli Kitabxanada “Özbək ədəbiyyatı guşəsi” açılıb

Qonaqları kitabxananın foye-sində Özbəkistanın folklor ansamblı öz ifası ilə salamladı. Azərbaycan Milli Kitabxanasının direktoru professor Kərim Tahir-rov çıxış edərək iki ölkənin milli kitabxanaları arasında əməkdaşlıq əlaqələrindən və həyata keçirilən tədbirlərdən danışdı.

“Özbək ədəbiyyatı guşəsi” haqqında məlumat verən direktor diqqətə çatdırdı ki, kitabxanada Özbəkistana dair ədəbiyyat fondu 2019-cu ildə yaradılıb, sonradan yeni nəşrlərlə zənginləşdirilib.

Mərasimdə çıxış edən Özbəkistanın mədəniyyət naziri Ozodbek Nazarbekov Azərbaycan-özbək ədəbi əlaqələri tarixinin qədim dövrlərə gedib çıxdığını dedi. Qeyd etdi ki, bu əlaqələr iki xalqın tarixi ənənələrə bağlılığı, ortaq ədəbi abidələrinin olması ilə xarakterikdir. Azərbaycan və özbək xalqlarının ədəbi-mədəni əlaqələrinin çoxəsrlik zəngin tarixi müstəqillik dövründə xalqlarımızı bir-birinə daha da yaxınlaşdırıb.

davamı səh. 3-də

Qəbələdə musiqi bayramı başa çatdı — növbəti festivalda görüşənədək...

Xəbər verdikimiz kimi, Qəbələ şəhəri növbəti beynəlxalq musiqi bayramına ev sahibliyi edib. 27 iyul – 2 avqust tarixlərində Heydər Əliyev Fondunun təşkilatçılığı və Mədəniyyət Nazirliyinin dəstəyi ilə keçirilən XIII Beynəlxalq Qəbələ Musiqi Festivalı musiqisevərləri, şəhərin qonaqlarını rəngarəng konsert proqramları ilə sevindirib.

Festivalın son iki gününün konsertləri da maraqlı olub.

Avqustun 1-də Heydər Əliyev Konqres Mərkəzində görkəmli alman bəstəkarı Yohannes Bramsın (1833-1897) 190 illik yubileyinə həsr olunmuş “Bram-sı sevirsiniz?” adlı konsert proqramı təqdim olunub.

Konsertdə Xalq artisti, piano-cu Fərhad Bədəlbəyli, Henri-David Varem (violençel, Estoniya), beynəlxalq müsabiqələr laureatı Dennis Həsənov (violin, Rusiya), həmçinin Əməkdar artistlər Fəridə Məmmədova (soprano) və Səbinə Əsədova (mezzo-soprano) maraqlı konsert proqramı ilə çıxış

ediblər. Solistləri pianoda Rebeka Maqomedova müşayiət edib.

Konsertdə Bramsın “3 nömrəli violin sonatası”, “Piano, violin və violençel üçün trio”, “Qız”, “Əbədi sevgi haqqında”, “Mənim sev-

gim yaşıldır”, “Təkcə gülüşün”, həmçinin 3 duet – “Sevgi yolu” (Allegro), “Sevgi yolu” (Poco Adagio) və “Dəniz” əsərləri səsləndirilib.

davamı səh. 5-də

Amerikalı jurnalistlərin işğaldan azad edilmiş ərazilərə səfəri

Bir qrup amerikalı jurnalist və media ekspertinin Azərbaycanın işğaldan azad edilmiş ərazilərinə səfəri təşkil olunub.

Diasporla İş üzrə Dövlət Komitəsinin dəstəyi ilə reallaşan səfərin proqramı Ağdam şəhərindən başlayıb. Əvvəlcə ANAMA-nın əməkdaşı qonaqlara işğal illərində Ermənistan silahlı qüvvələri tərəfindən Azərbaycan torpaqlarında, o cümlədən Ağdam rayonunda kütləvi şəkildə basdırılmış minlərlə bərdə məlumat verib.

Amerikalı jurnalistlər bərpa olunan Cümə məscidində, Ağdam Dram Teatrının qalıqlarına baxıblar. Onlara bu memarlıq abidələrinin işğaldan əvvəlki vəziyyətini

əks etdirən fotosəkillər göstərilib. Qonaqlar Ağdam rayonunda aparılan bərpa işlərinin gedişi ilə də tanış olub və Ağdam Konfrans Mərkəzinə ziyarət ediblər.

davamı səh. 4-də

Sənətdə də, həyatda da təvazökar idi...

O sanki canlandırdığı rolların taleyini yaşayırdı. Buna görə də səhnədə və ekranda yaratdığı hər bir obrazı tamaşaçı yaddaşına həkk olurdur. Görkəmli aktyor, Xalq artisti Məmmədza Şeyxzamanov həm sənəti, həm də şəxsiyyəti ilə sənətsevərlərin hörmətini qazanmışdı.

səh. 6

Uşaq
İncəsənət
Festivalı
davam edir

səh. 4

Televiziyalarda və kinoteatrlarda
“Azərbaycan kinosu həftəsi”

səh. 2

“Ötən
günlər” ə
bu günün
baxışı

səh. 5

əvvəli səh. 1-də

Ermənistanla sülh danışıqlarının gedişi barədə sualı cavablandıran İlham Əliyev diqqətə çatdırıb ki, sərhədlərin gələcək parametrləri ilə bağlı məsələ, kommunikasiyalarla bağlı məsələ bu danışıqların əsas mövzularındandır: “İkinci Qarabağ müharibəsi nəticəsində Ermənistanın imzaladığı sənəddə onun öhdəliyi var ki, bizim eksklavımız olan Naxçıvana çıxışımız olsun. Lakin bu, hələ də baş vermir... Lakin əgər biz Ermənistan tərəfindən konstruktiv yanaşma görsək və ən vacibi isə əgər onlar ərazi bütövlüyümüzü mübahisələndirən bütün iddialarını kənara qoysalar, onda biz tezliklə, bəlkə də ilin sonunadək sülh variantını tapa bilərik”.

“Bir nömrəli missiya tamamladı, indi biz sülh haqqında danışıq”

“Euronews” əməkdaşının 2020-ci ilin 44 günlük müharibəsi barədə sualına cavabında Prezident İlham Əliyev bildiri ki, müharibədə qalib gəlmək mənim həyatımın, siyasi həyatımın missiyası idi. Müharibə uğurla başa çatdı. “Biz ədaləti və ərazi bütövlüyümüzü bərpa etdik. Biz Ermənistanın torpağında savaşmadıq, öz torpağımızda vuruşduq və biz Zəfər çaldıq. Beləliklə, bu, bir nömrəli missiya idi və o, artıq tamam-

landı. İndi isə biz sülh haqqında danışıq” – deyə İlham Əliyev əlavə edib.

Prezident vurğulayıb ki, otuz ilə yaxın işğal altında olan ərazilərimizdə şəhərlər, kəndlər yerlə yeksan edilib: “Bütün bu acılara baxmayaraq, biz qisas almadıq. Mən dedim ki, biz qisası döyüş meydanında alacağıq, lakin Ermənistan müharibənin ilk günündən mənim tələb etdiyim bütün ərazilərdən geri çəkilməyi tarixləri təqdim edən kimi biz dayandıq və sonra da sülh haqqında danışıqlara başladıq. İndi sülh bizim gündəliyimizdədir. Ermənistan sülh istəyərsə, biz ona nail olacağıq. Çünki bizim Ermənistana qarşı hər hansı bir ərazi iddiamız yoxdur. Biz onların da Azərbaycanla qarşı ərazi iddialarının olmamasını istəyirik. Qarabağda, hazırda müvəqqəti olaraq rusiyalı sülhməramlıların nəzarəti altında olan ərazidə yaşayan insanlar Azərbaycanda yaşayırlar. Onlar ölkəmizdəki digər çoxsaylı milli azlıqlar kimi Azərbaycan vətəndaşları olaraq yaşayacaqlarına və ya Azərbaycanı tərk edəcəklərinə dair seçim etməlidirlər. Bu, onların seçimidir. Biz bunu onların buranı tərk etməsini istədiyimizə və ya Ermənistanın bizi etnik təmizləmə siyasəti aparmaqda günahlandırdığına görə etmirik. Biz onlara seçim hüququ veririk. Çünki onlar heç bir hüquqi icazə olmadan ya Ermənistan vətəndaşları olaraq, ya da heç kim

“Biz Qarabağ ermənilərinə normal həyat təklif edirik”

“Onlar mənə qulaq assalar, başa düşəcəklər və bilirlər ki, mən sözümə əməl edirəm”

tərəfindən tanınmayan dırnaqarası “Dağlıq Qarabağ respublikası”nın vətəndaşları olaraq bizim ərazidə necə yaşaya bilərlər? Hesab edirəm ki, bu, legitim yanaşmadır. Bu yanaşma beynəlxalq təcrübəyə uyğundur. Bu yanaşma separatizmə qarşı mübarizə aparan bir çox Avropa ölkələrində gördüyümüz təcrübəyə uyğundur”.

İlham Əliyev qeyd edib ki, indi biz separatizmə qarşı mübarizə aparmaqda Ukraynaya kömək etmək üçün Avropa və Qərbin necə birləşdiyini görürük. Bəs bizə gəldikdə nəyə görə bizim separatizmə qarşı mübarizəmizə fərqli yanaşma sərgilənir? “Nə üçün İspaniya Kataloniya referendum keçirməyə icazə vermir, baxmayaraq ki, onların sayı 5, yaxud 6 milyon nəfərdir və yaxınlıqda öz dövləti olan ermənilərdən fərqli olaraq, onların öz dövləti yoxdur. Nə üçün biz separatizmə dözməliyik? Biz bunu etməyəcəyik”, – deyə İlham Əliyev vurğulayıb.

Ermənistan əhalisinə və Qarabağdakı ermənilərə aydın mesajlar

Telekanalın əməkdaşının “Bu gün qarşı tərəfə mesajınız nədən ibarətdir” sualına cavabında Azərbaycan Prezidenti deyib: “Ermənistandakı ermənilərə mesajım belədir ki, biz onların dövləti ilə sülh istəyirik, bizim Ermənistanla qarşı ərazi iddialarımız yoxdur, baxmayaraq ki, müharibədən əvvəl yüz minlərlə azərbaycanlı Ermənistanda yaşayıb və bütövlüklə etnik təmizləməyə məruz qalıb, onların mədəni və dini irsi tamamilə məhv edilib. Bununla belə, bizim heç bir ərazi iddiamız yoxdur. Lakin biz düşünürük ki, Azərbaycan və Ermənistan əlaqələrini normallaşdıranda və diplomatik əlaqələr quranda,

Ermənistandan zorla deportasiya olunmuş azərbaycanlıların qayıtmaq hüququ var. Onlara digər bir mesaj ondan ibarətdir ki, hazırkı geosiyasi vəziyyəti və qüvvələr balansını aydın dərk etmək lazımdır. Uzun illər ərzində Ermənistan liderləri öz xalqını inandırırıdılar ki, onlar dünyanın ən güclü ordusuna sahibdirlər, əgər müharibə başlasa, onlar Bakıya gələcəklər, Azərbaycan öz torpaqları uğrunda döyüşməyəcək, azərbaycanlılar artıq işğalla barışsınlar. Bütün bu hekayələr tamamilə yanlış idi və təbliğatdan başqa bir şey deyildi. Beləliklə, müharibə bu hekayələri məhv etdi və bu, təkəcə bununla bitmədi. O, həmçinin Ermənistan dövlətinin çox sayda ideoloji sütunlarını dağıtdı. Onlar dərk etdilər ki, müharibəni uduzublar və çox güman ki, bu, onlar üçün psixoloji cəhətdən çox ağırlı oldu. İndi biz sülh istədiyimizi deyəndə, bu, ona görə deyil ki, biz zəiflik və sülh axtarıyıq. Xeyr, onlar bilirlər ki, biz xeyli güclüyük. Bu ona görədir ki, biz tarixin bu qara səhifəsinin bağlanması istəyirik. Biz nə bu gün, nə də gələcəkdə başqa bir müharibə istəmirik.

Erməni icmasına gəlincə, düşünürəm ki, onlar beynəlxalq ictimaiyyətin sülh təşəbbüsünə qarşı çıxmamalıdırlar. Başa düşməlidirlər ki, əgər onlar Azərbaycanla sülh sazişi imzalamaq istəməzlərsə, gələcəkdə proqnozlaşdırılmayan vəziyyət olacaq. Gördüyümüz kimi, dünyada və regionda geosiyasi vəziyyət çox kəskin şəkildə dəyişir. Onların təhlükəsizliyi ilə bağlı ümidlərinin bir qismi tamamilə yoxa çıxdı. İndi onlar yeni təhlükəsizlik qantarları axtarırlar. Kim bu ərazidə döyüş meydanında Azərbaycanla qarşıdurmaya hazırdır, xüsusilə bizim müharibə zamanı nümayiş etdirdiklərimizdən və müharibədən sonra müdafiə imkanlarımızı artırdığı-

mızdan sonra? Ermənilərə görə bizə qarşı döyüşməyə hazır olan kimsə varmı? Mən buna şübhə edirəm.

Mənim konkret olaraq bu vəziyyətdə Ermənistan hökumətinə artıq çatdırdığım başqa bir mesaj ondan ibarətdir ki, onlar üçün seçim ən yaxşı və qat-qat yaxşı arasında deyil. Onlar üçün seçim çox pis və qəbulolunan arasındadır ki, qəbulolunan seçim sağlam düşüncəyə, beynəlxalq hüquqa və azərbaycanlıların 30 il ərzində məhrum edildikləri öz torpaqlarında yaşamaq hüququnun tanınmasına əsaslanır. Qarabağdakı ermənilərə xatırlatmaq istədim ki, biz onlarla təmaslara dərhal başladırıq. Faktiki olaraq biz erməni əhalinin yaşadığı bir neçə kənddən keçən yeni Ləçin yolunu tikməyə başlayanda xalqlar arasında təmaslar oldu. Mənə məlumat verildi ki, yolun inşası ilə məşğul olan işçilərlə erməni icması arasında təmaslar qurulub və onlar demək olar dərhal dostlaşsınlar. Əgər tikintinin birinci ayında rusiyalı sülhməramlılar hər iki tərəfin təhlükəsizliyini təmin edirdilərsə, sonradan onlar, sadəcə olaraq, çıxıb getdilər. Rusiya sülhməramlıları yox idi, onlar asanlıqla ünsiyyət qururdular. Beləliklə, bu, onu göstərir ki, sadə insanların əksəriyyətinin üreyində bu nifrət yoxdur. Qarabağdakı ermənilərə gəlincə, onlar qondarma liderlərinin arxasınca getməlidirlər. Bu “liderlər”, – hazırkı və bundan əvvəlki “liderlər”, – onlara bütün bu müddət ərzində – müharibədən əvvəl, müharibə zamanı qalib gəldiklərini deyəndə yalan danışıblar. Hətta biz Şuşaya nəzarəti ələ alanda onlar deyirdilər ki, Şuşa onların nəzarəti altındadır. Onlar bunu çox yaxşı bilirlər. Onlar Xankəndidə hakimiyyəti ələ keçirmiş və əsas məqsədi öz maraqlarını güdmək olan bugünkü rejimin girovuna çevrilməlidirlər...”.

20 il əvvəl bu gün...

əvvəli səh. 1-də

Həmin gün Nazirlər Kabinetinin üzvləri qarşısında qısa çıxış edən İlham Əliyev bu barədə belə demişdi: “Yəqin ki, bəzi siyasi möhtəkirlər, müxalifətdə olan bəzi şəxslər bu məsələləri onların maraqlarına cavab verən tərzdə təhlil edəcəklər. Yenə də çalışacaqlar ki, iqtidar daxilində hansısa ziddiyyət toxumları səpsinlər. Mən bunu dəfələrlə demişəm, hesab edirəm, bu gün də bunu demək lazımdır. Bir daha bəyan edirəm ki, Azərbaycanda vahid bir komanda mövcuddur. O da Heydər Əliyev komandasıdır. Mən də o komandanın üzvüyəm, biz hamımız onun üzvüyük. Mən əminəm ki, biz birlikdə bundan sonra da Heydər Əliyev siyasətini davam etdirəcəyik. Hamımız birlikdə çalışacağıq ki, Azərbaycanda iqtisadiyyat güclənsin, insanlarımız rahat, firavan və rifah içinde yaşasınlar...”.

İlham Əliyevin bir neçə gün sonra ABŞ-nin “Vaşinqton Post” qəzetinə müsahibəsində dediylə sözlər isə onun gələcək missiyasının ifadəsi idi: “Mən bu seçimi güclü etmişəm və xoşbəxtəm ki, atamın başladığı işi davam etdirmək mövqeyindəyəm...”.

Heydər Əliyevin yolunu davam etdirmək Azərbaycan dövlətinin mənafeələrini ən yüksək səviyyədə müdafiə və realizə etməyi bacarmaq demək idi.

2003-cü il oktyabrın 15-də Azərbaycan Respublikasının Prezidenti seçilən İlham Əliyev Azərbaycanın bir nömrəli problemini həll etmək üçün dövlətin bütün potensialını səfərbər edəcəyinə söz verdi: “Azərbaycan öz doğma torpaqlarını, nəyin bahasına olursa-olsun, azad edəcək... Əlbəttə, yəqin çətinliklər də olacaq. Amma mən bu çətinliklərə hazıram. Əgər mən özümdə belə bir hazırlıq görməsəydim, heç vaxt bu yola getməzdim...”.

Qarşıda, həqiqətən də, çox mürəkkəb, çətin, geosiyasi dünyələr dolu illər vardı. Amma xalqa arxalanaraq, onun inam və etibarına, birlik və bərabərliyinə güvənərək aşılmayacaq sədd yoxdur.

Ötən 20 il ərzində İlham Əliyev Ulu öndər Heydər Əliyevin dövlətçilik yolunu davam etdirərək xalqı ilə birlikdə, xalqa arxalanaraq Azərbaycana çox iqtisadi, siyasi, diplomatik və s. nailiyyətlər qazandırıb. Onların ən parlağına, tariximizə şan-şərəf salnaməsi kimi yazılan Zəfərə isə 2020-ci ildə bütün dünya şahid oldu... Bu gün də dünya Azərbaycanın azad torpaqlarını necə dirçəltiyinə, uğuruna uğur qatdığına şahiddir.

İrəlidə isə Azərbaycanın gücünə güc qatacaq, onu daha güdrətlə və daha firavan edəcək hələ neçə illər var...

Azad torpaqda incəsənət

Laçında üç tamaşa hazırlanıb, bir film çəkilib

İşğaldan azad olunmuş Laçında incəsənət təmayüllü yay düşərgəsi təşkil edilib. “Bakı Abadlıq Xidməti” MMC-nin təşəbbüsü ilə təşkil olunan düşərgədə Akademik Milli Dram Teatrının bədii rəhbəri Əməkdar incəsənət xadimi Mehriban Ələkbərzadə, Gənc Tamaşaçılar Teatrının rejissoru Əməkdar artist Nicat Kazimov və Pantomima Teatrının quruluşçu rejissoru Ceyhun Dadaşov üç layihə ilə iştirak edirlər.

Azərbaycan Dövlət Mədəniyyət və İncəsənət Universitetinin tələbələri ilə birlikdə təşkil olunan 20 günlük yay düşərgəsində üç tamaşa hazırlanıb.

Bu barədə məlumat verən rejissor Ceyhun Dadaşovun sözlərinə görə, iyulun 22-dən başlayan layihə üzrə Laçında üç tamaşa hazırlanıb.

Avqustun 8-də Nicat Kazimovun quruluşunda C.Cabbarlının “Sevil”, 9-da Ceyhun Dadaşovun quruluşunda M.Qorkinin “Dan-ko haqqında əfsanə”, 10-da isə Mehriban Ələkbərzadənin quruluşunda J.P.Sartrın “Son xətt” tamaşalarının premyerası olacaq. Layihə çərçivəsində Fuad Əliyevin rejissorluğu ilə ərsəyə gətirilən “Lazım gəlsə” filminin təqdimatı da gözlənilir. Bu, işğaldan azad olunan ərazidə çəkilmiş ilk qisametrallı filmidir.

Azərbaycan kinosu 125 yaşını qeyd etdi

“İnanıram ki, milli kinematografiya tarixi uğurları fonunda zamanla layiqli inkişaf yolunu tapacaq”

əvvəli səh. 1-də

Mədəniyyət Nazirliyinin təşkilatçılığı ilə bu ilin aprel ayında keçirilən Kino Forumunun əhəmiyyətini vurğulayan nazir dedi ki, məqsəd komanda şəklində bu sahədə olan problemlərin aradan qaldırılması üçün birgə çıxış yolu tapmaq idi: “İnanıram ki, Azərbaycan kinematografiyası kinomuzun tarixi uğurları fonunda zamanla öz layiqli inkişaf yolunu tapacaq. Mən eyni zamanda bu günlərdə Azərbaycan Kinematografçılar İttifaqı (AKİ) ilə Azərbaycan Respublikası Kinematografçılar İttifaqının (ARKİ) könüllü olaraq birləşməsinə xüsusi qeyd etmək istədim. Bu istiqamətdə bizim dəyərli sənətkarlarımız

Artıq birləşmək qərarı vermiş iki yaradıcılıq təşkilatının rəhbərləri – AKİ-nin sədri Xalq artisti Rasim Balayev və ARKİ-nin sədri Xalq artisti Şəfiqə Məmmədova

təsis etdikləri mükafatlar da sahiblərinə təqdim olundu.

ARKİ-nin “Milli Kino Mükafatı” Əməkdar incəsənət xadimləri Aydın Kazımzadə və Ayaz Salayevə

olan Rasim Balayev və Şəfiqə Məmmədova çox böyük bir addım atmış oldular. Düşünürəm ki, bu, Azərbaycan kinematografiyası üçün böyük bir çağırış oldu. Bu sahəni inkişaf yoluna çıxara bilmək üçün bu birlik zəruri idi”.

Adil Kərimli daha sonra bütün kino işçilərini peşə bayramları münasibətilə təbrik edərək onlara yaradıcılıq uğurları arzuladı. Nazir dedi ki, builki Azərbaycan Kinosu. Günü ölkəmizdə keçirilən Özbəkistan mədəniyyəti günləri ilə də əlamətdardır. Ölkəmizdə səfərdə olan Özbəkistanın mədəniyyət naziri Xalq artisti Ozodbek Nazarbekov da tədbirin qonaqları arasındadır.

Səhnəyə çıxan nazir Ozodbek Nazarbekov tədbir iştirakçıları ilə salamladı və əlamətdar gün münasibətilə ölkəmizin kino ictimaiyyətini təbrik etdi.

Xalq artisti Rasim Balayev vaxtilə beş özbək filmində rol aldıqdan, eləcə də qardaş filmində aktyorlarının Azərbaycan filmlərində çəkildiklərini qonaq nazirin diqqətinə çatdırdı.

mədova ölkəmizdə kinematografiyanın inkişafı naminə görülməli işlərdən məmnunluqlarını ifadə etdilər, kino xadimlərinə uğurlar arzuladılar.

Nazir Adil Kərimli Xalq artistləri Rasim Balayevin və Şəfiqə Məmmədovanın Mədəniyyət Nazirliyinin fəxri diplomu ilə təltif olunduqlarını bildirdi və diplomları onlara təqdim etdi.

Merasimdə ARKİ və AKİ-nin

təqdim edildi. Hər iki kino xadimi qısa çıxışları zamanı diqqətə görə təşəkkür edərək bundan sonra da böyük sevgi və şövlə kinonun inkişafına öz töhfələrini verməkdə davam edəcəklərini vurğuladılar.

Öz növbəsində AKİ-nin mükafatlarını sahiblərinə təqdim edən Rasim Balayev qeyd etdi ki, inşallah, növbəti ildən bu mükafatlar ittiqaqlar birləşdiyi üçün vahid şəkildə təqdim olunacaq.

Xatırladaq ki, 1898-ci il avqustun 2-də Bakıda fransız fotoqraf və kinooperator Aleksandr Mişon çəkdiyi bir neçə kinostüjetin kütləvi nümayişini təşkil edib. Bu əlamətdar hadisə ilə Azərbaycanda kinonun tarixi başlanıb. Prezident Heydər Əliyevin 2000-ci il dekabrın 18-də imzaladığı fərmanla 2 avqust “Azərbaycan Kinosu Günü” elan edildi.

Lalə Azəri

“Azərbaycan kinosu həftəsi” — televiziyalarda və kinoteatrlarda

Bu il 2 avqust – Azərbaycan Kinosu Günü milli kinematografiya üçün əlamətdar yubileylərlə müşayiət olunur.

2023-cü il Azərbaycanda kinonun yaranmasının 125 illiyi, Cəfər Cəbbarlı adına “Azərbaycanfilm” kinostudiyasının isə 100 illiyidir. Yubileylər ilində Azərbaycan Kinosu Günü münasibətilə kinoseverlər üçün iki aksiya təşkil edilib.

Mədəniyyət Nazirliyinin təşəbbüsü və təşkilatçılığı ilə avqustun 2-dən 9-dək ölkəmizdə fəaliyyət göstərən televiziya kanallarında “Azərbaycan kinosu həftəsi” adı altında klassik filmlərimizin nümayişi həyata keçirilir.

Azərbaycan Kinosu Günü münasibətilə həmçinin kinoteatrlarda “Azərbaycanfilm”in istehsalı olan filmlərin retrospektivi təşkil edilib. Aksiya çərçivəsində milli filmləri izləmək üçün kinoteatrlara giriş sərbəstdir.

Azərbaycan-özbək ədəbi əlaqələrinin qədim tarixi var

əvvəli səh. 1-də

"Hələ qədim zamanlardan özbək klassikləri Azərbaycanda oxunub və həmişə böyük maraqla qarşılanıb. Eyni zamanda Azərbaycanın dahi şairləri Nizami Gəncəvi, İmadəddin Nəsimi və Məhəmməd Füzulinin də əsərləri Özbəkistanda oxunub və çox sevilib. Özbək ədəbiyyatının əbədi rəmzi hesab edilən Əlişir Nəvainin əsərləri Azərbaycanda da Orta əsrlərin klassik poeziya nümunələri kimi oxunur, asan başa düşülür və sevilir. Bu, Azərbaycan və özbək xalqlarının ortaqlıq kökləri ilə birlikdə, həm də poeziya ənənələrinin, milli-mənəvi dünyasının da nə qədər yaxın və doğma olmasının mühüm göstəricilərindəndir", – deyir Ozodbek Nazarbekov bildirir.

Qeyd olunub ki, bu doğrultu təkcə mədəni sahədə deyil, eləcə də siyasi sahədə duyulmaqdadır. Ölkələrimizin rəhbərləri arasındakı yüksək dostluq münasibətləri, qarşılıqlı görüşlər və səfərlər, səmərəli dialoq da əməkdaşlığımıza mühüm töhfələr verir.

Çıxışlardan sonra qonaqlar "Özbək ədəbiyyatı guşəsi" ilə tanış oldular.

İki gəncin faciəli məhəbbəti haqqında roman

Daha sonra tədbir özbək ədəbiyyatının görkəmli nümayəndəsi, repressiya qurbanı Abdulla Qədirinin (Abdulla Qodiriy; 1894-1938) "Ötən günlər" romanının Azərbaycan dilində yeni nəşrinin təqdimatı ilə davam etdi. Tədbir iştirakçıları əvvəlcə Abdulla Qədiriyə həsr olunan videoçarxı izlədilər.

Azərbaycan Yazıçılar Birliyinin sədri Xalq yazıçısı Anar Azərbaycan-Özbəkistan ədəbi əlaqələrinin zəngin tarixi olduğunu dedi. Bildirdi ki, ölkələrimiz müstəqillik qazandıqdan sonra bu əlaqələr yüksələn xətt üzrə davam edib. Dövlət başçılarınsın sıx və isti münasi-

bəti xalqlarımızı daha da yaxınlaşdırır. Xalq yazıçısı bu ilin mart ayında Özbəkistanda yubileyi ilə əlaqədar keçirilən tədbirlərə görə də minnətdarlığını ifadə etdi.

Beynəlxalq Türk Mədəniyyəti və İrsi Fondunun prezidenti Günay Əfəndiyeva fondun Özbəkistanla əlaqələri və həyata keçirilən layihələrdən söz açdı. Abdulla Qədirinin "Ötən günlər" əsəri haqqında danışan G.Əfəndiyeva dedi ki, roman ilk dəfə 1928-ci ildə Azərbaycan dilinə tərcümə olunub. Fondun rəhbəri hələ sovetlər dövründə babası, Xalq yazıçısı İlyas Əfəndiyev, Xalq şairi Mirvarid

Dilbazi və başqa yazıçı və şairlərin özbək ədəbiyati ilə dostluğunu xatırladaraq hazırda ədəbi-mədəni əlaqələrin daha da genişlənməsindən məmnunluğunu bildirdi.

Milli Azərbaycan Ədəbiyyatı Muzeyinin direktoru akademik Rafael Hüseynov Özbəkistan mədəniyyəti günlərinin ölkələrimiz arasında anlaşmanın, səmimiyyətin ən bariz nümunəsi olduğunu bildirdi. O hələ 1979-cu ildə Azərbaycanda təşkil edilən Özbəkistan mədəniyyəti və incəsənəti ongünlüyü tədbirlərini xatırladaraq həmin dövrdə Özbəkistanla bağlı 230 televiziya və radio verilişinin ya-

yımlandığını diqqətə çatdırdı: "Özbəkistanla Azərbaycan, Türkiyə ilə Azərbaycanın dostluğu bütün türk dövlətlərinə nümunə olmalıdır. Klassik irsimizə, ədəbi nümunələrimizə sahib çıxaraq dəyərləndirməli və qədrini bilməliyik".

Özbəkistanın ölkəmizdəki səfiri Bahrom Aşrafxanov, Özbəkistan Respublikası Milli Məclisinin üzvü, Xalq şairi Mahmudcan Tahirov, yazıçı, Abdulla Qədirinin Ev-Muzeyinin direktoru, ədəbin nəvəsi Xondamir Qədri, Özbəkistan Yazıçılar İttifaqının üzvü Bahadır Kərimov, Azərbaycan Milli Məclisi Mədəniyyət komitəsinin sədr müavini Fazil Mustafa, kitabın redaktoru, AMEA Nizami adına Ədəbiyyat İnstitutu Azərbaycan-Türkmənistan-Özbəkistan ədəbi əlaqələri şöbəsinin müdiri filologiya elmləri doktoru Almaz Ülvi-Binnətova, türkoloq, professor Ramiz Əskər, şair Əkbər Qoşalı çıxış edərək Abdulla Qədirinin özbək ədəbiyyatında rolundan söz açdılar, nəşrin əhəmiyyətini vurğuladılar.

Bildirdi ki, yazıçının qələmə aldığı mövzular onun həyatda çox tez-tez gördüyü, şahidi olduğu hadisələrdir. Abdulla Qədri Özbəkistanda nəşr olunan ilk satirik jurnalın – "Müş-tüm" ("Yumruq") dergisinin yaradıcılarından və fəal müəlliflərindən olub. 1928-ci ildə "Azərnəşr"-də işləyən "Ötən günlər" romanını Azərbaycan dilinə ilk dəfə özbək yazıçısı, türkoloq, Bakıda yaşayıb-yaradan Xalid Səid Xocayev (1888-1937) tərcümə edib. Özbək ədəbiyyatında roman janrının ilk nümunəsi sayılan "Ötən günlər" 1926-cı ildə kitab şəklində nəşr olunub.

Əsərdə mərgilanlı gözəl Gümüş ilə daşkəndli igid Atabekin faciəli məhəbbəti özbək xalqının tarixindəki ən mühüm mərhələlərdən birinin – XIX əsrin ortalarındakı hadisə-

lərin fonunda cərəyan edir. Abdulla Qədirinin sağlığında böyük şöhrət tapmış roman müəllif repressiya qurbanı olduğdan sonra qadağan edilmiş də, ona maraq heç vaxt sönməyib. Əsər müxtəlif dillərə tərcümə olunub, Azərbaycanda da geniş oxucu rəğbəti qazanıb.

Təqdimatın sonunda Azərbaycan Milli Kitabxanası adından Özbəkistanın mədəniyyət naziri Ozodbek Nazarbekova Nizami Gəncəvinin "Xəmsə"-sinə dair Fransada saxlanılan əlyazmanın surəti və Azərbaycan incəsənəti ilə bağlı kitablar hədiyyə edildi.

L.Azəri

Mədəniyyət Nazirliyində görüş

Mədəniyyət naziri Adil Kərimli ilə ölkəmizdə səfərdə olan Özbəkistan Respublikasının mədəniyyət naziri Ozodbek Nazarbekov arasında görüş keçirilib.

Mədəniyyət Nazirliyində keçirilən görüşdə ölkələrimizin ortaqlıq, mədəni köklərə, oxşar adət-ənənələrə malik olduğu qeyd edilib, mədəni münasibətlərin gün-gündən daha da dərinləşməsindən, bu istiqamətdə aparılan işlərdən söz açılıb.

Qeyd olunub ki, daim dostluq və qardaşlıq şəraitində yaşayan Azərbaycan ilə Özbəkistan arasında ikitərəfli münasibətlərin, xüsusilə də mədəni əlaqələrin uğurla inkişaf etməsində dövlət başçılarımızın mehriban münasibəti xüsusi rol oynayır. Bu münasibətlər nəticəsində mədəni əlaqələr daha geniş zəmin qazanır.

"Füzulidə tikilən məktəb Azərbaycana qardaş münasibətimizin göstəricisidir"

Özbəkistan Respublikası Prezidentinin sərəncamı ilə Azərbaycanın Füzuli rayonunda müasir məktəb inşa olunur. Məktəbin inşası yaxın zamanlarda başa çatacaq və Prezident Şavkat Mirziyoyevin Azərbaycana səfəri çərçivəsində məktəbin açılış mərasimi keçiriləcək.

Bunu jurnalistlərə müsahibəsində Özbəkistanın mədəniyyət naziri Ozodbek Nazarbekov deyib.

Nazirin sözlərinə görə, bu məktəbin tikintisi Özbəkistan dövlətinin Azərbaycana bir dəstəyi kimi qəbul olunur: "Ümid edirik ki, məktəbin sağirdləri bizim ölkələrin dostluğunda xüsusi rol oynayaçaqlar. Məktəbin inşası Özbəkistanın Azərbaycana olan dostluq, qardaşlıq münasibətinin göstəricisidir".

Özbəkistanın mədəniyyət naziri iki ölkənin ədəbi əlaqələrinin də möhkəm təməli olduğunu vurğulayıb.

"Tarixə baxsaq görərik ki, Özbəkistan və Azərbaycan xalqları arasında daim ədəbi əlaqələr mövcud olub. Təəccüblü deyil ki, bir sıra Azərbaycan yazıçıları Özbəkistanda yaşayıb-yaradıblar. Azərbaycanda da özbək yazıçıları fəaliyyət göstərirlər", – deyir o əlavə edib.

Nazir qeyd edib ki, Azərbaycanda keçirilən Özbəkistan mədəniyyəti günləri çərçivəsində təşkil olunacaq silsilə tədbirlərin ədəbiyyat sahəsini də əhatə etməsi təsadüfi deyil: "Abdulla Qədirinin "Ötən günlər" əsərinin Azərbaycan dilində nəşrinin təqdimatına qatıldım. Tədbirdə də qeyd edildiyi kimi, Azərbaycanla birlikdə görəcəyimiz vacib işlərimiz var. İki ölkə arasında tarixən formalaşan ədəbi tərəfdaşlıq davam edir və bu əlaqələr sayəsində dünyada böyük nailiyyətlər qazanacağıq. Bu, bütövlükdə, türk ədəbiyyatının nüfuzunun dünya miqyasında artmasına kömək edəcək".

Qardaş ölkələr arasında mədəni əlaqələrin inkişafına töhfələrinə görə

Özbəkistanın mədəniyyət xadimlərinə Azərbaycanın dövlət təltifləri təqdim olundu

deni ilə təltif edilib. Qardaş ölkələrimiz arasında dostluq münasibətləri bütün istiqamətlərdə olduğu kimi, mədəniyyət sahəsində də uğurla inkişaf edir.

Sonra tanınmış müğənni Nəsimə Abdullayevaya "Azərbaycan Respublikasının Xalq artisti" fəxri adının nişanı və vəsiqəsi təqdim edildi.

Mükafatı mədəniyyət naziri Adil Kərimli təqdim etdi. Adil Kərimli iki xalq arasında bağların daha da yaxınlaşmasında xidmətləri olan sənət adamlarını təbrik edərək yaradıcılıq uğurları arzuladı.

Nəsimə Abdullayeva Azərbaycan xalqının onu unutmadığını, sənətinə hər zaman diqqət və sevgi ilə yanaşdığını qeyd edərək yüksək dövlət təltifinə görə Prezident İlham Əliyevə təşəkkürünü bildirdi.

Təltif olunanlar çıxış edərək Azərbaycanda fəaliyyətlərinə verilən yüksək qiymətə, göstərilən diqqət və qayğıya görə ölkə başçısına dərin minnətdarlıqlarını dilə gətirdilər. Sənət adamları Azərbaycan və Özbəkistanda mədəniyyətin inkişafına bundan sonra da öz töhfələrini verəcəklərini vurğuladılar.

Mərasimdə Özbəkistan Prezidentinin sərəncamı ilə fəxri ada layiq görülən azərbaycanlı sənət və elm adamları da iştirak edirdi.

Mərasimdə Özbəkistan Prezidentinin sərəncamı ilə fəxri ada layiq görülən azərbaycanlı sənət və elm adamları da iştirak edirdi.

Mərasimdə Özbəkistan Prezidentinin sərəncamı ilə fəxri ada layiq görülən azərbaycanlı sənət və elm adamları da iştirak edirdi.

Lalə

Mədəniyyət ocaqlarında dilimizin bayramı

Bakı Şəhər Mədəniyyət Baş İdarəsinin tabeliyindəki mədəniyyət ocaqlarında 1 avqust – Azərbaycan Əlifbası və Azərbaycan Dili Günü münasibətilə tədbirlər keçirilib.

Mərdəkan Mədəniyyət sarayında keçirilən tədbirdə diqqətə çatdırılıb ki, bu əlamətdar gün Ümummilli lider Heydər Əliyevin 2001-ci il 9 avqust tarixli fərmanı ilə təsis edilib. Tədbirin bədii hissəsində şeir, mahnı və rəqslərdən ibarət kompozisiya maraqla qarşılanıb.

Daha bir tədbir Yasamal rayon Heydər Əliyev Mərkəzi və rayon Mərkəzləşdirilmiş Kitabxana Sisteminin (MKS) birgə təşkilatçılığı ilə keçirilib. Çıxış edənlər Ulu öndər Heydər Əliyevin Azərbaycan dilinə sevgisi və qayğısından danışmış, dilimizin bayramının təsis edilməsinin Ümummilli liderin adı ilə bağlı olduğunu diqqətə çatdırıblar. "Azərbaycan əlifbası və Azərbaycan dilinin inkişafında Heydər Əliyevin rolu" adlı mühazirə dinlənilib, şeirlər səsləndirilib, videoçarx nümayiş olunub.

Baş idarənin R.Axundov adına Mədəniyyət evində (Xəzər rayonunun Buzovna qəsəbəsi) də dilimizin bayramı münasibətilə tədbir təşkil olunub. Azərbaycan dilinə həsr olunan videoçarx nümayiş etdirilib. Bildirilib ki, artıq 22 ildir ölkəmizdə latın qrafikalı Azərbaycan əlifbasına keçid başa çatdırılıb. Yeni əlifbadan istifadə müstəqil Azərbaycanın ictimai-siyasi həyatında, yazı mədəniyyətimizin tarixində mühüm hadisədir. Bədii hissədə "Ana dilim" adlı kompozisiya təqdim olunub.

"Elektron Akademiya"nın hesabatı

AMEA Rəyasət Heyəti aparatının "Elektron Akademiya" şöbəsi tərəfindən görülmüş işlərin hesabatı təqdim edilib.

Tədbirdə çıxış edən AMEA-nın prezidenti akademik İsa Həbibbəyli əvvəlcə akademiya aparatının struktur islahatlarından söz açıb. Bildirib ki, Arxeologiya, Etnoqrafiya və Antropologiya İnstitutunun bazasında Arxeologiya və Antropologiya İnstitutunun, Tarix İnstitutunun bazasında Tarix və Etnologiya İnstitutunun yaradılması haqqında AMEA-nın Ümumi yığıncağı qarşısında vəsatət qaldırılıb.

AMEA-da "Elektron Akademiya" şöbəsinin də yaradıldığını deyən İsa Həbibbəyli ötən müddət ərzində elmi nəşrlərin saytlarının hazırlandığını, gənc alimlərin, magistrant və doktorantların yaxından iştirakı ilə "Vikipediya"-nın Azərbaycan dili bölməsində və bir sıra xarici dillər üzrə də fəaliyyətin genişləndirildiyini, AMEA-nın dövrü elmi jurnallarında dərc olunan

məqalələrə mərkəzləşdirilmiş qaydada DOI identifikatorunun verilməsinə başlandığını vurğulayıb.

"Elektron Akademiya" şöbəsinin müdiri Fərid İmranov görülmüş işlərin hesabatını təqdim edib, şöbə əməkdaşlarını tərəfindən 5 veb-saytın yaradıldığını, 268 məqaləyə DOI identifikatorunun verildiyini söyləyib. Bildirib ki, "Elektron Akademiya" şöbəsinin təşkilatçılığı ilə keçirilən "Vikipediya" təlimlərinə akademiyanın elmi müəssisələrinin əməkdaşları cəlb olunub və qısa müddətdə bu virtual məkanda azərbaycanca, eləcə də xarici dillərdə 1300-dən çox məqalə yaradılıb, yaxud redaktə olunub və ya tərcümə edilib.

İclasda çıxış edənlər müəyyən olunmuş indikatorlar üzrə elektron xidmətlər şəbəkəsinin səmərəliliyinin artırılması ilə bağlı təklif və mülahizələrini səsləndiriblər. Elektron xidmətlər sahəsində AMEA-nın elmi-tədqiqat müəssisələrinin fəaliyyətinin daha da genişləndirilməsi barədə tapşırıqlar verilib.

Qəbələdə musiqi bayramı başa çatdı – növbəti festivalda görüşənədək...

əvvəlki səh. 1-də

Həmin gün axşam açıq havada konsert səhnəsində festivalın qonaqları çıxış ediblər.

Tamaşaçılar Litva Kamera Orkestrinin müşayiəti ilə polşalı violın ifaçısı Mariusz Patyranın çıxışını böyük maraqla izləyiblər. Polşalı musiqiçi virtuoza ifası ilə Qəbələ festivalının proqramına xüsusi əhəng qatıb.

Konsertdə V.A.Motsartın "Kiçik gecə serenadası", Z.Kodalyın "Kallayı kəndinin rəqsləri", Y.Sukun "Sevgi mahnısı", M.Ponse-Y.Heyfetsin "Kiçik ulduz", F.Kreyslerin "Vyana kapriçiosu", F.Latenasin "Bolero", B.Dvarionasin "Göl qırağında", A.Dvorjak-Y.Heyfetsin "7 nömrəli Yumoreska", F.Şopen-N.Milsteinin "Nokturn", A.Batsininin "Cırdanların rəqsi", Q.Diniku-Y.Heyfetsin "Hora Staccato" əsərləri səsləndirilib.

Konsertdə Fərhad Bədəlbəylinin "Şuşa xatirələri", "Vokaliz", Niyazinin "Rast" simfonik muğamından fraqmentlər, Qara Qarayevin "Sonatina", Sevda Məmmədinin "Laçın balladası", Sergey Raxmaninovun "Fuqa re minor", Emin Sabitoğlunun "Dədə

Ansamblın heyətinə Əməkdar artist Ələkbər Ələkbərov (tar), Şakir Davudov (skripka), Orxan Musayev (balaban, klarnet), Xasay Gülməmmədov (saz, ud), Bəhram Mahmudov (qoşanağara, perkussiya), Elvin Bəşirov (zərb alətləri), Taleh Ağayev (pia-

vanın "Anacan, dostum evlərin", "Ətrin qalıb güllərdə", "Oyuncaq" kinofilminin musiqisi (V.Cosma) əsasında popurri, Tofiq Quliyevin "Naxçıvani", xalq mahnısı "Laçın", xalq rəqsi "Uzundərə", eləcə də "Xan Şuşinskiyin repertuarından", "İtalyansayağı" musiqi nömrələri təqdim olunub.

Proqram sürəkli alqışlarla qarşılanıb. Festivalın bədii rəhbərləri – Xalq artistləri Fərhad Bədəlbəyli və Murad Adıgözləzadə ifaçılara və tamaşaçılara təşəkkür ediblər.

Beləliklə, XIII Qəbələ Beynəlxalq Musiqi Festivalı başa çatıb.

2009-cu ildə əsası qoyulan festival bu dəfə də musiqi dünyasının diqqətini Qəbələyə cəlb edə bilib. Yeddi gün davam edən musiqi bayramında Azərbaycanla yanaşı, Britaniya, Estoniya, Litva, Polşa, Rusiya və Türkiyədən musiqiçilər iştirak ediblər.

Festivalın sonuncu günü Heydər Əliyev Konqres Mərkəzində musiqiseverlərə növbəti kamera konserti təqdim olunub.

Tamaşaçılar Xalq artistləri Üliyyə Hacıbayova (piano), Gülnaz İsmayılova (soprano), respublika və beynəlxalq müsabiqələr laureatları Səidə Tağızadə (piano), Ümidə Abasova (skripka) və Prezident təqaüddçüsü Vurğun Vəkilovun (piano) ifasında Avropa və Azərbaycan bəstəkarlarının əsərlərini dinləyiblər.

Qorqudu kinofilminin musiqi mövzuları əsasında popurri, Fikrət Əmirovun "Min bir gecə" baletindən fraqmentlər, Vasif Adıgözləvun "Bakı" əsəri səsləndirilib.

Avqustun 2-də axşam XIII Qəbələ Beynəlxalq Musiqi Festivalının son konserti olub. Bağlınar konsertində Xalq artisti Ənvər Sadıqov (qarmon), Əməkdar artist Emil Əfrasiyab (piano) və "Qaytağı" instrumental ansamblının iştirakı ilə tamaşaçılara möhtəşəm proqram təqdim edilib.

no), Elmır Əliyev (nağara), Səlim Məmmədov (bas-gitara) və Hidayət Sadiqbəyli (piano) daxilidir.

Konsertdə Üzeyir Hacıbəylinin "Arşın mal alan" operettasından və "Əhməd haradadır?" kinofilminin musiqisi (bəstəkar Rauf Hacıyev) əsasında popurrilər, Cahangir Cahangirovun "Zəriflik", xalq rəqsi "Xançobanı", "Telefonçu qız" filmindən "Xəyal", "Doğma nəğmələr" (bəstəkar Tofiq Quliyev), Astor Pyatsollanın "Adios Nonino", Ənvər Sadıqovun "Praktike by 9/8", Emil Əfrasiyabın "Prayer", Ruhəngiz Qasımo-

Festival günlərində musiqiseverlər və Qəbələnin qonaqları Üzeyir Hacıbəyli adına Azərbaycan Dövlət Simfonik Orkestrinin, Azərbaycan Dövlət Akademik Filarmoniyasının "Gənclərə dəstək" layihəsi iştirakçıların, Bakı Kamera Orkestrinin, "Clar-te" klarnet kvartetinin, Litva Kamera Orkestrinin, gənc muğam ifaçılarının konsertlərini izləmək imkanı əldə ediblər. Qəbələ şəhərindəki Heydər Əliyev Konqres Mərkəzində və açıq səhnədə keçirilən konsertləri minlərlə tamaşaçı izləyib.

“Ötən günlər”ə bu günün baxışı

Özbəkistan sənətçiləri hüznü sevgi hekayətini təqdim etdi

Xəbər verdiyimiz kimi, 1-4 avqust tarixlərində Azərbaycanda Özbəkistan mədəniyyəti günləri keçirilir. Dost və qardaş ölkədən gələn geniş nümayəndə heyətinin tərkibində Muqimi adına Özbəkistan Dövlət Musiqili Teatrının yaradıcı kollektivi də var.

Qonaq kollektivi avqustun 2-də Azərbaycan Dövlət Akademik Musiqili Teatrında özbək yazıçısı Abdulla Qədirinin "Ötən günlər" romanı əsasında hazırlanmış tamaşanı təqdim etdi.

Çoxsaylı tamaşaçılar arasında Özbəkistanın mədəniyyət naziri Ozodbek Nazarbekov, Azərbaycanın mədəniyyət naziri Adil Kərimli, digər rəsmilər, iki ölkənin mədəniyyət xadimləri vardı.

Özbək ədəbiyyatının görkəmli nümayəndəsi, repressiya qurbanı Abdulla Qədirinin eyniadlı romanının səhnə təcəssümü bizi onilliklər əvvəllə qaytarmaqla yanaşı, müasir özbək teatrının imkanları ilə də ta-

nış etdi. İstedadlı özbək vokalçı və aktyorlarının həzin məhəbbət dramına verdikləri səmimi səhnə həyatı tamaşaçıları təsiri altına saldı.

Məlumat üçün qeyd edək ki, tamaşa mərgilənlı gözəl Gümüş ilə daşkəndli igid Atabekin faciəli məhəbbətindən bəhs edir. Tamaşaçı həm də özbək xalqının tarixindəki ən mühüm mərhələlərdən birinə – XIX əsrin ortalarına səyahət edərək cərəyan edən hadisələr fonunda sadə özbək insanının yaşadığı mühitin onların düşüncə, duyğu və münasibətlərinə necə zərbə vurduğunu da görür.

Ən təsirli məqam isə tamaşada ülvı məhəbbətin və onunla bərabər insan xislətinə xas

mənfur niyyətlərin tanınmış özbək bəstəkarı Sarvar Yusupovun musiqisi və geniş vokal imkanları olan teatr artistlərinin ifasında inandırıcı təqdimatı idi.

Tamaşanın səhnələşdirmə və quruluş müəllifi Bahodir Nazarov, dirijoru Akmal Torayev, quruluşçu rəssamı Cəlaləddin Rəhimov, geyim üzrə rəssamı Sərvənaz Madaminjanovadır. İki gəncin vüsala yetişər-yetişməz faciə ilə bitən məhəbbətinin səhnə ifadəçiləri isə Rəsulxan Qədirxanov (Atabek) və Marjona Abdurrahmanova (Gümüş) idi. Özbək milli musiqi və folkloru nümunələrinin peşəkar orkestrin müşayiətində ifası ilə zəngin musiqili tamaşada digər rolları Əzizxan Latipov, Xamid Toxtayev, Gülsəal Rəhmova, Gülnoza Səidova, İnobat Umirova və başqaları ifa edirdilər.

Tamaşada köhnə adət-ənənələr və bunun insanların hissələri ilə yanaşı, həyatlarına da necə zərbə vurduğunu görürük. Qəhrəmanımız Atabek gözəl Gümüşə aşiq olsa da, valideynləri bu izdivaca razılıq vermir və oğullarına daha yaxşı bir gəlin seçdiklərini hesab edirlər.

Bütün maneələrə rağmen Atabek sevgisinə qovuşur, amma qısqanc Zeynəb gözəl Gümüşü zəhərləyir və aşıqlar əbədi ayrılırlar.

Bu işdə fitnəkar Həmidin də öz "əməyi" olur. Onu tələyə salmaq istəyən Həmid və digər düşmənlərini dəf edərək doğma evinə dönüb xoşbəxt həyat arzuları edən Atabek sonunda tamaşaçısına əbədi sevgisi haqqında təsirli nəğmələr oxuyan çarəsiz aşiq təəssüratı yaradır. Beləcə, sadə insanların ülvı hissələri üzərində qurulan çirklı oyunu və onun qurbanlarının sevgi hekayətlərinin bütün zamanlarda özünün emosional təsir gücünü itirmədiyini görürük.

Səhnə əsəri tamaşaçılar tərəfindən sürəkli alqışlarla qarşılandı. Xüsusən də pərdələr arasındakı solo və qrup şəklində folklor nümunələrinin ifası oxşar mədəniyyətin, sənətin, musiqinin heç bir sərhəd tanımadan özünün unikal təsir imkanlarını nümayiş etdirdi.

Həmidə

“Heydər Əliyev ili”

Mədəniyyətimizin böyük hamisi

Ümummilli lider Heydər Əliyev böyük siyasətdə olduğu bir qərindən artıq dövrdə, doğma xalqının təleyində tarixi rol oynamaqla bərabər, mədəni irsimizin qorunması və zənginləşdirilməsi, milli incəsənətin, ədəbiyyatın inkişafı, respublikada mədəni-maarif işinin qabaqcıl səviyyədə təşkili sahəsində də müstəsna xidmətlər göstərilib.

Heydər Əliyevin mədəniyyətə diqqət və qayğısı onun dövlət xadimi kimi fəaliyyətinin bütün mərhələlərində – sovet Azərbaycanına rəhbərlik etdiyi illərdə, Moskvada, SSRİ rəhbərliyində çalışdığı vaxtda və müstəqil Azərbaycana onillik prezidentliyi dövründə tarixin yaddaşına çoxsaylı səhifələrlə yazılıb. O, hər zaman və hər yerdə Azərbaycan mədəniyyətinin böyük hamisi olub. Bununla bağlı illərin xronikasından seçdiyimiz məqamları "Heydər Əliyev ili"nə təhfi olaraq diqqətinizə təqdim edirik...

İllərin xronikasından (53)

1995-ci il 15 mart

Prezident Heydər Əliyev respublikada dövlət çevrilişi cəhdi nəticəsində yaranmış vəziyyətlə əlaqədar televiziya və radio ilə xalqa müraciət edib. 15-17 mart 1995-ci ildə daxili işlər nazirinin müavini Rövşən Cavadovun başçılığı ilə Xüsusi Təyinatlı Polis Dəstəsinin qaldırdığı qiyam Azərbaycan dövlətçiliyinə qarşı böyük təhdid idi. Heydər Əliyev məsələni dinc yolla sahmanlamaq üçün bir sıra addımlar atdı, amma nəticə hasil olmadı. Martın 17-də qiyam zəruri güc tətbiq edilməsi ilə yatırıldı.

1995-ci il 20 mart

Heydər Əliyev Bakıda Novruz bayramı münasibətilə tədbirdə çıxış edib, şəhid və qaçqın uşaqları üçün "Gülüstan" Sarayında təşkil olunmuş bayram şənliyinə qatılıb.

1995-ci il 27 mart

Heydər Əliyev Azərbaycanın görkəmli balet ustası, SSRİ Xalq artisti Qəmər Almaszadənin 80 illiyi münasibətilə təntənəli yubiley mərasimində iştirak edib.

1995-ci il 6 aprel

Heydər Əliyev Xalq şairi Məmməd Arazla görüşüb.

1995-ci il 8 aprel

Prezident Heydər Əliyev Ü.Hacıbəyli adına Bakı Musiqi Akademiyasında beynəlxalq müsabiqələrin laureatları və diplomantları ilə görüşdə çıxış edib.

“...Çox sevindirici haldır ki, Azərbaycanın böyük tarixə malik olan incəsənəti, musiqi sənəti hər il yeni istedadlar yetişdirir. Bu, xalqımızın mədəniyyətinin, incəsənətinin zənginliyini nümayiş etdirir...”

Bilirsiniz, xalq bir çox xüsusiyyətləri ilə tanınır, sayılır və dünya xalqları içərisində fərqlənir. Bu xüsusiyyətlərdən ən yüksəyi, ən böyüyü mədəniyyətdir. Yüksək mədəniyyətə malik olan xalq həmişə irəli gedəcək, həmişə yaşayacaq, həmişə inkişaf edəcəkdir. Mədəniyyət bir tərəfdən bəşəriyyətin topladığı ən yaxşı nümunələrlə xalqları zənginləşdirir və onların mədəniyyəti bu yolla inkişaf edir. Amma bundan əvvəl, bundan əsas xalqın, millətin içində o fitri istedadların olmasıdır...

Son illər xalqımız, respublikamız ağır şəraitdədir. Yeddi ildir müharibə şəraitində yaşayırıq... Mən vaxtaşırı mədəniyyətimizdə, incəsənətimizdə gənc istedadları görərək həddindən artıq sevinirəm və bir daha özüm-özümə deyirəm ki, doğrudan da, xalqımız nə qədər ağır vəziyyətdə də olsa mədəniyyəti, incəsənəti unutmayacaq və nə qədər çətin şəraitdə yaşasa da, o istedadlar cücərəcək, meydana çıxacaqlar. Necə ki, bəzən qarın altından çiçək çıxır. Yaxud, bir də görürsən ki, asfaltın altından ot cücərib çıxır. Bax, bu istedadlar da bizim indiki çətin dövrdə, şəraitdə meydana çıxırlar.

...Şübhəsiz ki, istedad qayğı istəyir. Qayğı olmayanda istedad bəzən özünə yol tapa bilmir, yaxud da ki, onun inkişaf yolu çətin olur. Bilin ki, indi həyatımız nə qədər çətin olsa, dövlət işləri bəşimizi nə qədər çox qarışdırsa da, biz istedadlara daim qayğı göstərəcəyik.

Mən Fərhad Bədəlbəyliyə baxıram. 25 il bundan öncə Fərhad Bədəlbəyli gənc bir pianoçu idi, gəlib konsertlərdə musiqi ifa edirdi. Şübhəsiz ki, fitri istedadı onu gətirib o dərəcəyə çatdırmışdı, ancaq o vaxt o, sizin kimi gənc bir pianoçu idi. Onun yetişməsində rəhmətlik Niyazinin xidmətləri çoxdur. Mənim xatirimdədir, 70-ci ilin əvvəllərində ilk dəfə böyük simfonik konsertlərdə Niyazi Fərhadı təqdim etdi... Fərhad da yaqın unutmayıb ki, onun inkişafı üçün biz nə qədər qayğı göstərdik. Çünki mən gördüm ki, belə bir istedad meydana çıxıb. Ona qayğı göstərmək lazımdır və onun yolu geniş açılmalı, o öz istedadını daha da parlaq göstərə biləcəkdir.

İndi bax, onun həyat yolu göz qabağındadır. Sizin üçün də örnəkdir... Bu gün sizin həyatınızda yeni bir mərhələ başlanır. Qalib gəlmisiniz, məşhurlaşmışınız. İstərdim ki, bununla kifayətlənməyəsiniz. Öz üzərinizdə çox çalışsınız, işləyəsizin. Məne belə gəlir ki, sizin hər biriniz böyük yaradıcılıq yolu ilə gedəcəksiniz. Hər birinizin böyük gələcəyiniz var...

...İndi Azərbaycan dövləti çox ağır sınaq dövrü keçirir. Keçdiyimiz yollar sizin bu yaradıcılıq yollarınızdan bilirsiniz, nə qədər ağırdır, nə qədər çətinidir... Bu müstəqillik yolu qədər çətin yol yoxdur. Kim belə hesab edirsə ki, biz müstəqilliyi elan etdik, deməli, hər şey qurtardır – belə deyil. Bizim müstəqilliyimizi xaricdən də boğmaq istəyənlər var, daxildən də buna qarşı təxribat etmək istəyənlər var.

Son illərdə Azərbaycanda gedən ictimai-siyasi proseslər bunu sübut edir. Bunlar hamısı göz qabağındadır və heç bir vətəndaş, o cümlədən mədəniyyət işçiləri, mədəniyyət xadimləri, incəsənət sahəsində çalışan vətəndaşlar bu işlərə biganə qala bilməzlər. Necə biganə qala bilərsiniz ki, əgər sabah bu müstəqil dövlət dağılsa siz nə olacaqsınız, başınıza nə iş gələcəkdir?

...İndi tutaq ki, dövləti devirdilər, kimi isə öldürdülər, nəyi isə dağıtdılar. Bu bir tərəfə. Axı bu xalq var, bu cəmiyyət var, yüz illərlə toplanmış mədəniyyət, incəsənət sərvətlərimiz var, yeni-yeni addım atan, parlaq gələcəyi olan bu gənc qız, gənc oğlan var... Ona görə də siz bilməlisiniz, biz bu cür vətəndaşların qarşısını alarkən, dövləti qoruyarkən hər bir vətəndaşı qoruyuruq. Hər birinizi bu bələdlərdən qoruyuruq. Ona görə də bu işlərə biganə qalmaq olmaz. Incəsənətlə də məşğul olun, əsərlər də yazın, ifaçılıq işini də inkişaf etdirin. Ancaq həyatda heç nəyə biganə olmayın.

...Bunları sizə, bizim gənc istedadlara deməkdə məqsədim ondan ibarətdir ki, arxayın olun. Hər bir vətəndaşın hüququ, həyatı qorunur və biz çalışacağıq ki, dövlətimizi də, cəmiyyətimizi də, hər bir vətəndaşı da, onun hüququnu da qoruyaq...”

Hazırladı: Vüqar Orxan (davamı var)

Özbək teatrının “Qayınana” sı yenə Bakıda

Bakıda keçirilən Özbəkistan mədəniyyəti günləri çərçivəsində Muqimi adına Özbəkistan Dövlət Musiqili Teatrı avqustun 3-də yenidən Azərbaycan Dövlət Akademik Musiqili Teatrının səhnəsində çıxış edib.

Kollektiv bu dəfə azərbaycanlı teatrseverlərə bizim öz səhnə əsərimizi – məşhur “Qayınana” musiqili tamaşasını (dramaturq – Məcid Şamxalov, musiqi – Zakir Bağirov, Tofiq Quliyev) təqdim edib.

Özbək teatrında musiqili komedianın rejissoru Dəstən Xakberdiyev, rəssamı Cəlaləddin Rahimov, tamaşanın dirijoru Akmal Turayevdir.

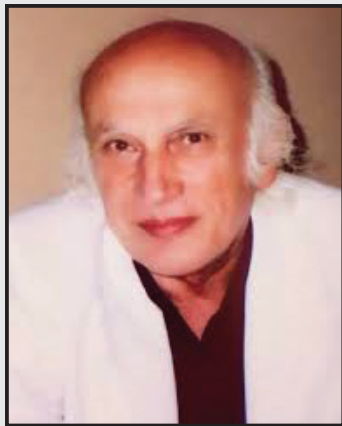
Xatırladaq ki, “Qayınana” tamaşası Bakıda ötən ilin dekabrında rejissor Əməkdar incəsənət xadimi Əsgər Əsgərovun

quruluşunda Özbəkistanın Kat-takurqan Şəhər Dram Teatrının kollektivinin iştirakı ilə də nümayiş olunmuşdu.

Türkiyədə yaşayan teatr rejissoru

Fuad Hacıyev vəfat edib

Teatr rejissoru, Azərbaycanın Əməkdar incəsənət xadimi Fuad Hacıyev (Fuad Raufoğlu) 31 iyul 2023-cü il tarixində, 81 yaşında Türkiyədə dünyasını dəyişib.

Fuad Hacıyev 22 iyul 1942-ci ildə Bakıda görkəmli bəstəkar, ictimai xadim, SSRİ Xalq artisti Rauf Hacıyevin ailəsində dünyaya göz açıb. Azərbaycan Dövlət İncəsənət İnstitutunun (indiki ADMİU) Rejissorluq fakültəsində təhsil alıb. Burada görkəmli sənətkarlar Tofiq Kazimov, Mehdi Məmmədov və Adil İsgəndərovdan sənətin sirlərini öyrənən Fuad Hacıyev məzun olduqdan sonra fəaliyyətini həmin institutda davam etdirib.

1993-cü ildən Türkiyənin Konya şəhərindəki Səlcuq Universitetində çalışmağa başlayıb. O, universitetdə teatr bölümünün əsasını qoyub, bu təhsil ocağındakı Dilek Sabancı Dövlət Konservatoriyasında 20 ildən artıq müəllim kimi fəaliyyət göstərüb. Eyni zamanda rejissor olaraq Ankara Dövlət Teatrı, Antalya və Mersin Dövlət Opera və Balet teatrlarında əsərlər səhnələşdirib. Rejissor Türkiyədə yaşadığı illər ərzində ümumilikdə 100-dən çox səhnə əsərinə quruluş verib.

Avqustun 1-də Konya Səlcuq Universitetinin Dilek Sabancı Dövlət Konservatoriyasında mərhumla vida mərasimi keçirilib. Sənətkar Konya Yazır məzarlığında torpağa tapşırılıb.

Azərbaycan Respublikasının Mədəniyyət Nazirliyi mərhumun ailəsinə və yaxınlarına başsağlığı verib.

Allah rəhmət eləsin.

Əməkdar incəsənət xadimi

Cəmil Fərəcov dünyasını dəyişib

Əməkdar incəsənət xadimi, Azərbaycan Kinematografıçılar İttifaqının katibi, kinorejissor Cəmil Fərəcov 1 avqust 2023-cü il tarixində, 77 yaşında dünyasını dəyişib.

Cəmil Əliqulu oğlu Fərəcov 13 fevral 1946-cı ildə Bakıda anadan olub. 1969-cu ildə Azərbaycan Neft və Kimya İnstitutunu, 1974-cü ildə Leningrad (Sankt-Peterburg) Dövlət Teatr, Musiqi və Kinematografiya İnstitutunun Rejissorluq fakültəsini bitirib.

1970-ci ildən "Azərbaycanfilm" kinostudiyasında çalışıb. "Arvadım mənim, uşaqlarım mənim" qisasetrajlı bədii filminə (1978, eyniadlı kinoalmanaxın filmi) quruluş verib. Onun yaradıcılıq törcümeyi-halında onlarla sənədli film ("Azərbaycan məktəbi yüksəlişdə", "Mikayıl Abdullayev", "Musa-küçə kəndinin sakinləri", "Qızıl balıqlar", "Yeraltı əhvalat", "Azərbaycan və Nobel qardaşları", "Azərbaycan kinosu – 80", "Mən Bakını sevirem", "Tarixin daş salnaməsi" və s.) yer alıb. Rejissor həmçinin "Əbədiyyətə uçuş", "Malakanlar", "Xəzinə", "Ağır şəkaf" qisasetrajlı filmlər, eləcə də "Mozzalan" satirik kinojurnalı üçün 30-dan çox bədii və sənədli süjet lentə alıb.

Cəmil Fərəcov 1997-2002-ci illərdə "Yaddaş" sənədli filmlər studiyasının bədii rəhbəri və direktoru, 2002-2006-cı illərdə Mədəniyyət Nazirliyinin Kino İşləri Baş İdarəsinin müdiri, 2006-2012-ci illərdə isə nazirliyin Kinematografiya şöbəsində sektor müdiri, eləcə də Azərbaycan Kinematografıçılar İttifaqında katib vəzifələrində çalışıb.

Mərhum rejissor avqustun 2-də Bakıdakı "Qurd qapısı" qəbiristanlığında dəfn olunub. Məzarın önünə Mədəniyyət Nazirliyi, "Azərbaycanfilm" kinostudiyası, Azərbaycan Kinematografıçılar İttifaqı və digər qurumlar adından əklillər qoyulub.

Allah rəhmət eləsin.

Əsərin qorunması onun yarandığı andan başlayır. Azərbaycanın müəllif-hüquq qanunvericiliyi əsərin qeydiyyatdan keçirən şəxslər üçün əlverişli şərait yaradır. Əsərin qeydiyatı könüllüdür.

Azərbaycan Respublikası Əqli Mülkiyyət Agentliyindən verilən məlumata görə, ölkəmizdə bu sahə üzrə ilk qanun 1996-cı ildə qəbul edilib. "Müəlliflik hüququ və əlaqəli hüquqlar haqqında" qanunun 5-ci maddəsinə əsasən, müəlliflik hüququ təyinatından, dayərindən və məzmunundan, habelə ifadə formasından asılı olmayan obyektiv formada mövcud olan elm, ədəbiyyat və incəsənət əsərlərinə şamil edilir. Ədəbi əsərlər, elmi əsərlər, musiqili əsərlər, musiqili dram əsərləri, təsviri incəsənət (rəssamlıq, heykəltaraşlıq, qrafika sənəti), arxitektura işləri, fotoşəkillər və audiovizual əsərlər, rəqs quruluşları və pantomima işləri, tövrəmə işləri (tərcümələr, uyğunlaşdırmalar, annotasiyalar, analizlər, xülasələr, icmaller), top-lular (ensiklopediyalar, antologiyalar, məlumat bazaları), kompüter program-ları və s. yaradıcılıq nümunələri müəlliflik hüququnun obyektləri kimi qorunur.

Əsəri yaradan şəxs onun müəllifi sayılır. Əsərə müəlliflik, digər sübutlar yoxdursa, adı altında açıqlanmış şəxsə məxsusdur. Müstəsna müəlliflik hüququnun sahibinin əsərə öz hüquqlarını bildirməsi üçün əsər nüsxəsində göstərilən və üç ünsürdən ibarət olan müəlliflik hüququnu qoruma nişanından istifadə etmək hüququ vardır: dairəyə alınmış C latın hərfi; müstəsna müəlliflik hüquqlarının sahibinin adı (fiziki və hüquqi şəxslər); əsərin ilk dəfə dərc edildiyi il.

Müəlliflik hüququ əsərin yaradılması ilə yaranır, müəllifin bütün həyatı boyu və onun ölümündən sonra 70 il müddətində qüvvədə qalır. Əsərin qorunması qeydiyyatdan asılı deyil. Bununla belə, müəlliflik hüququnun pozulduğu halda onun qorunması və müdafiəsi arasında "körpü" yaratmaq məqsədilə qanunvericilik əsərin qeydiyatdan keçirilməsinə imkan yaradır.

6 yaddaş

Maestro Niyazinin xatirəsi yad olunub

Avqustun 2-də məşhur Azərbaycan dirijoru və bəstəkarı, SSRİ Xalq artisti, Azərbaycan və SSRİ Dövlət mükafatları laureatı maestro Niyazinin (1912–1984) vəfatının 39-cu ildönümü təmmam oldu.

Bu münasibətlə Azərbaycan Musiqi Mədəniyyəti Dövlət Muzeyinin və onun filialının – Niyazinin Mənzil-Muzeyinin əməkdaşları, mədəniyyət xadimləri Fəxri xiyabana gələrək Niyazinin məzarını, daha sonra isə maestronun paytaxtdakı abidəsini ziyarət ediblər.

Mənzil-muzeyində davam edən anım tədbirində sənətkarın həyat və yaradıcılıq yolundan söz açılıb, Azərbaycanın musiqi mədəniyyətinin inkişafındakı xidmətləri vurğulanıb.

Qeyd edilib ki, Niyazi nəinki Azərbaycanın, eyni zamanda,

bütün Türk dünyasının musiqi mədəniyyətinin inkişafında önəmli xidmətləri olan şəxsiyyətdir.

Bildirilib ki, Niyaziyə dünya şöhrəti gətirən onun dirijorluq fəaliyyəti olub. Eyni zamanda o, bəstəkar kimi də Azərbaycan və dünya musiqi xəzinəsinə töhfələr verib. "Rast" simfonik muğamı, "Xosrov və Şirin" operası və

"Çitra" baleti Niyazinin bəstəkarlıq fəaliyyətində xüsusi yer tutur. Hind yazıçısı Rabindranat Taqorun "Çitraqada" fəlsəfi dramı əsasında yazdığı "Çitra" baletinə görə bəstəkar Hindistanın Cəvahirəl Nehru beynəlxalq mükafatına layiq görülüb.

Ənənəvi olaraq sənətkarın anım günündə muzeydə "açıq qapı" günü təşkil olunub. Muzey

yn qonaqlarına maestro haqqında müxtəlif illərdə çəkilmiş sənədli filmlər, videokonsertlər, Niyazinin musiqi yazdığı filmlərdən parçalar nümayiş olunub.

Sənətdə də, həyatda da təvazökar idi...

onlarla rolları ona teatr aləmində böyük şöhrət qazandırıb. Aydın diksiya və obraza girmək bacarığı onun yaradıcılığı üçün xarakterik əlamətlər olub.

Qayğıkeş sənətkar ağsaqqal məsləhətləri ilə insanların köməyinə gəlməkdən zövq alarmış.

Oynadığı rollarda olduğu kimi, həyatda da sadə və təvazökar idi. Yüksək səmimiyyəti onu kollektivə daha çox sevdirdi.

Aktyorun kinoda ilk rolu 1955-ci ildə ekranlara çıxan "Bəxtiyar" filmində professor Rəcəbov obrazı olur. Sonra filmlərdə bir-birindən maraqlı rollar oynayır. "Qızmar günəş altında" Alı kişi, "Leyli və Məcnun"da Dərviş, "Bir qalının sirri"ndə həkim Eldos-

tu, "Onu bağışlamaq olarmı?" filmində polkovnik Qurbanov, "Böyük dayaq"da raykom katibi, "Qatir Məmməd"də Gəncə qubernatoru, "Nəsimi"də Şeyx Əzəm, "Tütək səsi"ndə İsfəndiyar kişi kimi obrazlar tamaşaçıların yaddaşında dərin iz qoyub.

Hər dəfə "Ruhani" saz havasını eşidəndə "Tütək səsi" filmi yada düşür. Filmdə həyəcanlı şəkildə evinə qaçan, sonra da evdə sazı sinəsinə basıb bu məşhur saz havasını səsləndirən köhnə çuxalı müharibə dövrünün azərbaycanlı kişisini xatırladan İsfəndiyar obrazı göz önünə gəlir...

Unudulmaz sənətkar 24 yanvar 1984-cü ildə, 69 yaşında vəfat edib.

“Milli kimliyim – ana dilim”

Bakı Şəhər Mədəniyyət Baş İdarəsinin təşkilatçılığı ilə Sabunçu rayon Mərkəzləşdirilmiş Kitabxana Sisteminin (MKS) Mərkəzi Kitabxanasında 1 avqust – Azərbaycan Əlifbası və Azərbaycan Dili Günü münasibətilə “Milli kimliyim – ana dilim” adlı tədbir keçirilib.

Dövlət Himni səsləndirildikdən sonra Azərbaycan Əlifbası və Azərbaycan Dili Günü haqqında tədbir iştirakçılarına ətraflı məlumat verilib. Bildirilib ki, dilimizin saflığı və yaşaması uğrunda mübarizə XIX əsrin əvvəllərindən XX əsrin ortalarına qədər davam etmişdir, onun dövlət dili səviyyəsinə yüksəlməsi, qorunması və inkişafı Ümummilli lider Heydər Əliyevin adı ilə bağlıdır.

Bədii hissədə ana dilimizə həsr olunmuş şeirlər səsləndirilib. Tədbirin sonunda Mərkəzi Kitabxanaya müxtəlif kitablar və jurnallar təqdim edilib.

Dilimizin bayramı ilə bağlı virtual yaddaş kitabçası

Firidun bəy Köçərli adına Respublika Uşaq Kitabxanası tərəfindən 1 avqust – Azərbaycan Əlifbası və Azərbaycan Dili Günü münasibətilə virtual yaddaş kitabçası (bibliografik siyahı) oxuculara təqdim edilib.

Kitabçada Azərbaycan Əlifbası və Azərbaycan Dili Günü haqqında qısa məlumat verilir. Həmçinin kitabxananın fondunda mövcud olan ana dilimizlə bağlı 42 adda kitab və 119 adda dövrü mətbuat materialının bibliografik siyahısı təqdim edilir.

Əsərin dövlət qeydiyyatından keçirilməsinin üstünlükləri

Əqli Mülkiyyət Agentliyində 9 mindən çox müəllifin əsərləri qeydə alınıb

Əsərə müstəsna müəlliflik hüquqlarının sahibləri onu müəlliflik hüququnun qüvvədə olduğu müddətdə Əqli Mülkiyyət Agentliyində qeydiyyatdan keçirə bilərlər. Azərbaycan MDB məkanında əsərlərin könüllü qeydiyyatını həyata keçirən ilk ölkələrdən biridir.

Əsərin qeydiyyatı aşağıdakı səbəblərə görə məqsədəuyğun sayılır:

– müəllifliyin ilkinliyi ilə bağlı mübahisələr yarananda əsərin qeydiyyatı haqqında hüquq sahibinə nümunəsi Nazirlər Kabineti tərəfindən təsdiq edilmiş şəhadətnamə verilir. Şəhadətnamə sübutedici sənəd kimi çıxış edir. "Müəlliflik hüququ və əlaqəli hüquqlar haqqında" Qanunun 8-ci maddəsinə görə, mübahisə yaranan hallarda, digər sübutlar olmadıqda, qeydiyyat haqqında şəhadətnamə məhkəmə tərəfindən müəlliflik prezumpsiyası kimi tanınır – əsərdən qeyri-qanuni istifadə edildikdə və ya plagiat faktları aşkar olunduqda müəllifin pozulmuş hüquqlarının müdafiəsi daha asan olur.

Bununla yanaşı, qeydiyyatdan keçirilmiş əsərlər və hüquq sahibləri barədə məlumatlar Dövlət Reyestrinə daxil edilir. Hər müəllifin şəxsi qovluğu yaradılır, qeydiyyatdan keçirilmiş əsərlər depozitə götürülür, möhürlənir və sax-

lanılması təmin edilir.

Agentlikdə qeydiyyatdan keçirilmiş əsərlər, müəlliflər və hüquq sahibləri haqqında elektron məlumat bazası yaradılıb. Baza "Əsər" və "Müəllif" informasiya-əxtarış sistemlərindən ibarətdir.

Agentlikdə onlayn qeydiyyat sistemi də fəaliyyət göstərir. Elektron Hökumət portalından (e-gov.az) istifadə etməklə müəlliflər əsərlərini qeydiyatdan keçirə bilərlər. Agentliyin 960 "Çağrı mərkəzi" vasitəsilə müəlliflər onları maraqlandıran suallara cavab ala bilərlər.

Əqli Mülkiyyət Agentliyindən bildirilib ki, qeydiyyat sisteminin fəaliyyətə başladığı dövrdən, yəni 1996-cı ildən 2023-cü il iyulun 1-dək 9225 müəllifin 15134 əsəri qeydiyatdan keçirilib. Agentlik yaradıcı insanlara öz əqli mülkiyyətinin nəticəsi olan əsərlərinin dövlət qeydiyyatından keçirilməsini tövsiyə edir.

Rumıniya saytında

Molla Pənah Vəqif haqqında məqalə

Rumıniyanın "AGERPRES" xəbər agentliyi Azərbaycanın bu ölkədəki səfəri Hüseyn Nəcəfovun "Vəqif – Azərbaycanın XVIII əsr şairi, siyasi və ictimai xadimi" sərəlvhəli məqaləsini dərc edib.

Məqalədə görkəmli Azərbaycan şairi, ictimai və dövlət xadimi Molla Pənah Vəqifin həyat və yaradıcılığından bəhs olunur.

Diplomat qeyd edib ki, Ümummilli lider Heydər Əliyevin 1982-ci ildə Şuşa şəhərində Molla Pənah Vəqifə ucaltdığı böyük məqbərə bu ölməz sənətkarə və ümumilikdə Azərbaycan ədəbiyyatına verilən yüksək dəyərin bariz nümunəsi olub. Həmin il Şuşada Vəqif Poeziya Günlərinin əsasının qoyulduğu da diqqətə çatdırılır. Şuşanın otuz ilə yaxın erməni işğalı altında olduğu dövrdə erməni silahlıları tərəfindən vandalizmə məruz qalaraq dağıdılmış məqbərənin 2022-ci ildə bərpa edildiyi vurğulanır.

Məqalədə Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə rəşadətli Ordumuz tərəfindən Şuşanın işğaldan azad edilməsindən sonra Vəqif Poeziya Günlərinin yenidən açılaraq öz yurdunda – mədəniyyət paytaxtımızda keçirildiyi də vurğulanır.

Yazıda həmçinin 2017-ci ildə böyük Azərbaycan şairi Molla Pənah Vəqifin 300 illiyinin qeyd edilməsi və onun adının UNESCO-nun "2016-2017-ci illər üçün görkəmli şəxslərin və əlamətdar hadisələrin yubileyləri proqramı"na salınması barədə məlumat verilir.

Azərbaycanlı şairin şeirləri Avstriya portalında

Avstriyanın "Gedichtesammlung.net" ("Şeirlər toplusu") ədəbiyyat portalı Dövlət Tərcümə Mərkəzinin "Azərbaycan ədəbiyyatı beynəlxalq virtual aləmdə" layihəsi çərçivəsində tanınmış şair Vəqif Aslanın "Kimiyəm..." və "Adam" şeirlərini alman dilində yayımlayıb.

Şairin yaradıcılığı haqqında məlumatlı təqdim olunan şeirləri alman dilinə Avstriya filoloqu Andreas Kriber və mərkəzin alman dili mütəxəssisi Məryəm Səmədova tərcümə ediblər. Şair və tərcüməçi Vəqif Aslan 1950-ci ildə Şəkinin Kiş kəndində anadan olub. İndiki Azərbaycan Dillər Universitetində təhsil alıb. "Ruhlarla söhbət", "Qanımdan rəng alan gül", "Aydın", "Oğuz elinə salam", "Hər şey zaman içində" və digər kitabların müəllifidir. Fransız yazırları Pol Verlen, Ojen Dabi, Erve Bazen, Jan Batist Şarden və Alman Giyomun əsərlərinin orijinaldan Azərbaycan dilinə tərcümə edib.

Qeyd edək ki, 2006-cı ildən fəaliyyət göstərən "Gedichtesammlung.net" portalında dünya ədəbiyyatının müasir ədəbi nümunələri dərc olunur.

Lənkəranda ABŞ-nin Monterey şəhəri ilə birgə "Dostluq parkı" açılıb

Lənkəran rayonunun İstisu qəsəbəsində Lənkəranın ABŞ-nin Monterey şəhəri ilə qardaşlaşması çərçivəsində yaradılan "Dostluq parkı"nın açılışı olub.

Tədbirdə Lənkəranın icra başçısı Tələh Qaraşov, Lənkəran-Monterey Dostluq Assosiasiyasının həmsədri Nensi Selfric və Azərbaycanın Los-Anceles şəhərindəki baş konsulu Ramin Qurbanov iştirak ediblər.

Qeyd edilib ki, Lənkəran və Monterey şəhərləri 2011-ci ildən qardaşlaşıb. İcra başçısı Tələh Qaraşov yeni salınan parkda gələcəkdə Monterey günlərinin keçirilməsi təklifi ilə çıxış edib.

Baş konsulu Ramin Qurbanovun sözlərinə görə, şəhərlər arasındakı qarşılıqlı əlaqələrin hərtərəfli dinamik inkişafı və toplanmalar arasındakı yaxınlaşma Azərbaycan diasporunun fəaliyyətinə müsbət təsir göstərir.

Lənkəran-Monterey Dostluq Assosiasiyasının həmsədri Nensi Selfric tədbirdə iştirakdan və Lənkəranda olmaqdan məmnunluğunu ifadə edib. O, qarşılıqlı əlaqələrin inkişafı və adət-ənənələrimizin təbliği baxımından Montereydə də Lənkəran günlərinin keçirilməsinin əhəmiyyətindən danışdı.

Qeyd edək ki, İstisu qəsəbəsində 5 hektar olan ərazidə salınan "Dostluq parkı" iki hissədən – göl və bağdan ibarətdir. Tikintisinə 2022-ci ildən başlanılan parkın birinci hissəsi yekunlaşıb. Ərazidə süni göl salınıb, göldə katamaranlar yerləşdirilib, ərazidə söhbətgahlar quraşdırılıb.

Lənkəran-Monterey Dostluq Assosiasiyasının həmsədri Nensi Selfric tərəfindən hədiyyə olunan "Cirtədən" heykəli də buradadır. Azərbaycan folklorunun sevimli qəhrəmanı ABŞ-nin Kaliforniya ştatının Monterey şəhərində adına park olan oxşar qəhrəman "Denis the Menace" salınmayıb. Layihənin ikinci hissəsində parkda meyvə bağları, lavanda sahəsi və gələcənin istirahət məqsədilə düşərgələr qurulması nəzərdə tutulub.

Ümidsizlikdən çıxmaq üçün "Cığır" var...

Müxtəlif səbəblərdən valideynlərini itirmiş uşaqlara diqqət və qayğı hər zaman savab iş olub, bu məqsədə xidmət edən cəmiyyətlər, qurumlar fəaliyyət göstərirlər. Ölkəmizdə bu sahədə dövlət siyasətini həyata keçirən ayrıca qurum olsa da, müxtəlif ictimai birliklər də belə uşaqlara dəstək verməyə çalışırlar.

"Cığır" Mənəvi Dəyərlərin İnkişafına Dəstək İctimai Birliyi də valideynlərini itirmiş uşaqlara yardım əlini uzadan qurumlardan biridir. Birliyin "20 Yanvar" metro stansiyası yaxınlığında ki binasının yanından keçəndə bir neçə dəfə müxtəlif aksiyalar təşkil etdiklərini görmüşdük. Bu günlərdə oraya baş çəkdik.

Birliyin həmtəsisçisi Gülnar Rüstəmovə fəaliyyət istiqamətləri haqqında məlumat verdi. Bildirdi ki, "Cığır" İB 2015-ci ildə bir qrup yardımsevər qadın tərəfindən ata qayğısından məhrum uşaqlara yardım etmək məqsədilə yaradılıb: "Birinci il himayemizə 50 uşaq götürüldü, sonralar bu rəqəm artmağa başladı. Uşaqların sayı çoxaldığından düşündük ki, bu layihəni qeyri-rəsmi davam etdirmək çətinidir. 2018-ci ildə ictimai birlik kimi Ədliyyə Nazirliyində qeydiyyatdan keçdik".

Müsahibim deyir ki, birlik dövlətin təqdim etdiyi qrant layihələrində iştirak edir, xeyriyyə tədbirləri keçirir, ianələr toplayır: "Bu günə qədər insanlardan toplanan vəsaitlə onlarla atasını itirmiş uşağa ev tikilib, müəllim və

tələbə heyətinin könüllü olaraq dərs keçdiyi təlim-tədris mərkəzi istifadəyə verilib. Onun daxilində tələbələr üçün "Kitab bağı" adlı kitab evi də açılıb. Hazırda birliyin himayəsi altında 1500-dən çox uşaq var".

"Cığır"ın əsas iş prinsiplərindən biri könüllülük fəaliyyətidir. Birliyin hər sahəsində könüllülər işləyir. Müəllim, həkim kimi işləyənlərin, "Kitab bağı" və digər xidmət sahələrində çalışanların hər biri könüllülərdir.

Təlim-tədris mərkəzinin meneceri Xanım Babayeva bildirir ki, mərkəz ata qayğısından məhrum uşaqların inkişafına və cəmiyyətə adaptasiyasına dəstək

məqsədilə tamamilə könüllülük prinsipi əsasında fəaliyyət göstərir: "Mərkəzdə müxtəlif fənlər üzrə tədris aparılır, həmçinin ibtidai sinif və məktəbəqədər hazırlıq, rus dili, ingilis dili, IT dərsləri

sindən məhrum uşaqlara anaları tərəfindən yazılmış arzu və istəkləri əks etdirən "Övladım məktub" kitabları maraqla qarşılanıb.

"Cığır"ın mütaliə mədəniyyətinin təşviqinə xidmət edən layihələri də var. 2022-ci ildə QHT-lərə Dövlət Dəstəyi Agentliyinin qrantını qazanan "Gənclər və yeniyetmələr arasında oxu mədəniyyətinin təşviqi" layihəsi çərçivəsində birlik Bakı Şəhər Mədəniyyət Baş İdarəsi, Lənkəran-Astara Regional Mədəniyyət İdarəsi, İsmayıl rayon MKS, Tərtər rayon MKS və bir sıra nəşriyyatlarla əməkdaşlıq edib.

Bundan başqa, Suraxanı rayon MKS-nin 1 və 4 sayılı filiallarında, Xətai, Sabunçu rayon MKS-lərdə və Nəsimi rayon MKS-nin 3 sayılı filialında atasını itirmiş uşaqlar üçün mütaliə saatları təşkil olunub.

Nurəddin Məmmədli

və s. keçirilir. Mərkəzdə bir sıra dərnəklər də fəaliyyət göstərir. Bunlardan əlavə, rayonlarda yaşayan və çətin şəraitdə olan abituriyent əmanətlərimizə aylıq müəllim ödənişi də göndərilir".

Birliyin nəzdində fəaliyyət göstərən "Kitab bağı" adlı mütaliə evi maraqlı tərtibatı ilə diqqəti cəlb edir. X.Bayramova deyir ki, klassik və müasir dövr ədəbiyyatı zəngin kitabxanamız, ən əsası, burada sevgi dolu mühitimiz var.

Birlik tərəfindən müxtəlif nəşr layihələri də həyata keçirilir. "Mütaliə terapiyası", "Sosial sahibkarlıq mənaəvi dəyəridir", "Təfəkkür cığır", "Qiraət", həmçinin ata himayə-

hələri də var. 2022-ci ildə QHT-lərə Dövlət Dəstəyi Agentliyinin qrantını qazanan "Gənclər və yeniyetmələr arasında oxu mədəniyyətinin təşviqi" layihəsi çərçivəsində birlik Bakı Şəhər Mədəniyyət Baş İdarəsi, Lənkəran-Astara Regional Mədəniyyət İdarəsi, İsmayıl rayon MKS, Tərtər rayon MKS və bir sıra nəşriyyatlarla əməkdaşlıq edib. Bundan başqa, Suraxanı rayon MKS-nin 1 və 4 sayılı filiallarında, Xətai, Sabunçu rayon MKS-lərdə və Nəsimi rayon MKS-nin 3 sayılı filialında atasını itirmiş uşaqlar üçün mütaliə saatları təşkil olunub.

Nurəddin Məmmədli

Ət yeyirsən bir fəsad, yemirsən başqa fəsad...

Vegetarianlarla bağlı araşdırma aparan alimlər belə qənaətə gəliblər ki, bu insanlarda ət yeyənlərə nisbətən sümük xəstəlikləri olduqca sıx müşahidə edilir.

Lids Universiteti (Böyük Britaniya) alimlərinin araşdırmalarına görə, vegetarianlar ət yeyən insanlarla müqayisədə omba sınıqlarına 50 faiz daha meyllidir. Potensial səbəb kimi isə kafi miqdarda protein qəbul edə bilməmək göstərilir.

Araşdırmalar göstərir ki, normaldan artıq ağır, həmçinin sümük qırıqları vegetarianlıq faktı ilə bağlıdır.

Ancaq alimlər onu da qeyd edirlər ki, hazırda vegetarianlığın elm aləminə bəlli olan kifayət qədər çox faydaları var və bunlardan ən başlıcası xərçəng riskinin azalmasıdır. Vegetarianlara nisbətən ət yeyənlər arasında belə xəstəlik daha çox müşahidə olunur.

Eyni zamanda həkimlər ət yeməyən insanlara sümük sağlamlığını qoruyub bilmək üçün orqanizmi proteinsiz qoymamağı da tövsiyə edirlər.

İkili diplom proqramı çərçivəsində "Yay institutu"

Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti (ADPU) və ABŞ-nin Corc Vaşinqton Universitetinin Təhsil və İnsan İnkişafı Məktəbi arasında beynəlxalq ikili diplom proqramı üzrə magistratura səviyyəsinə növbəti tədris ili üçün menecment (təhsilin təşkili və idarə olunması) ixtisası üzrə tələbə qəbulu həyata keçirilib.

ADPU-dan bildirilib ki, DİM-in magistratura imtahanından müvafiq bal toplayıb və ikili diplom proqramına sənədlərini təqdim etmiş namizədlərdən ən layiqli 40 nəfər proqrama qəbul olunub.

Avqustun 1-də Bakıda ikili diplom proqramının magistrantları üçün "Yay institutu"nun açılışı olub. Mərasimdə ADPU-nun rektoru professor Cəfər Cəfərov, tədris işləri üzrə prorektor dosent Eldar Aslanov, Corc Vaşinqton Universitetinin Təhsil və İnsan İnkişafı Məktəbinin professoru Kolin Qrin və Corc Vaşinqton Universiteti tərəfindən proqramın direktoru Sevinc Məmmədova iştirak ediblər. Üç gün davam edən layihədə magistrantlara proqram çərçivəsində akademik proses və qaydalar, tədqiqat və təcrübə proqramları haqqında məlumat verilib.

Xatırladaq ki, "2019-2023-cü illər üçün Azərbaycan Respublikasında ali təhsil sisteminin beynəlxalq rəqəbətliliyinin artırılması üzrə Dövlət Proqramı" çərçivəsində həyata keçirilən bu proqramdan 2022-ci ildə 22 nəfər, 2023-cü ildə 19 nəfər məzun olub.

Xatirə təqvim

6–11 avqust

Azərbaycan

6 avqust 1939 – İlk azərbaycanlı kinorejissorlardan olan Səməd Həşim oğlu Mərdanov (22.9. 1909 – 1939) vəfat edib. 1939-cu ildə çəkdiyi "Kəndlilər" bədii filmi Azərbaycan kinosunun "qızıl fondu"na daxildir.

6 avqust 1939 – Əməkdar artist Oqtay Əlidadaş oğlu Dadaşov (1939-1999) Bakıda doğulub. Azərbaycan Dövlət Kukla Teatrının aktyoru olub.

6 avqust 1948 – Xalq artisti Süleyman Paşa oğlu Nəcəfov (1948 – 9.5.2012) İrəvan şəhərində doğulub. C.Cabbarlı adına İrəvan Dövlət Azərbaycan Dram Teatrının aktyoru olub, filmlərə çəkilib.

6 avqust 1960 – Tanınmış müğənni, aktrisa Fərəngiz Rəhimbəyova (1960 – 16.8.2022) Ağdam rayonunun Şişpapaqlar kəndində anadan olub. 1990-cı illərdən ABŞ-də yaşayıb, Los-Anceles şəhərində vəfat edib.

6 avqust 1962 – Əməkdar mədəniyyət işçisi, tarixçi, arxeoloq Kamil Fərhad oğlu İbrahimov (1962 – 15.4.2021) Bakıda anadan olub.

6 avqust 2013 – Prezident İlham Əliyev kinorejissor, Dövlət mükafatları laureatı, Xalq artisti Rəsim Ocaqovun 80 illik yubileyi və şair-dramaturq İslam Səferlinin 90 illik yubileyi haqqında sərəncamlar imzalayıb.

6 avqust 2013 – Prezident İlham Əliyev Cəfər Cabbarlı adına "Azərbaycanfilm" kinostudiyasının 90 illik yubileyi haqqında sərəncam imzalayıb.

7 avqust 1930 – Milli təsviri sənətin görkəmli nümayəndəsi, Azərbaycanın və SSRİ-nin Xalq rəssamı, dövlət mükafatları laureatı Toğrul Fərman oğlu Nərimanbəyov (1930 – 2.6.2013) Bakıda anadan olub. Natümrət, portret, mənzərə və s. janrlarda əsərlər, freskaların müəllifidir. Teatr tamaşalarına bədii tərtibat verib, "Dədə Qorqud" filminə rəsmlər çəkib. Parisdə dəfn olunub.

7 avqust 1944 – Şair, ədəbiyyatşünas Əhməd Elbrus (Elbrus Məisir oğlu Əhmədov; 1944–2006) Ağcabədi rayonunun Salınbəyli kəndində doğulub.

7 avqust 1960 – Əməkdar artist Yusif Əlibala oğlu Dadaşov (1913–1960) vəfat edib. Gənc Tamaşaçılar Teatrı yaranandan (1928) onun səhnəsində aktyor kimi çıxış edib.

8 avqust 1936 – Tarixçi alim, AMEA-nın müxbir üzvü Fəridə Cəfər qızı Məmmədova (1936 – 8.12.2021) Şirvan şəhərində anadan olub. Qafqaz Albaniyası və Azərbaycanda xristianlığın tarixinə dair tədqiqatların müəllifidir.

8 avqust 1943 – Şair, tərcüməçi, ədəbiyyatşünas Ənvər Əhməd (Ənvər Məisir oğlu Əhmədov; 1943 – 17.2.2022) Ağcabədi rayonunda anadan olub.

8 avqust 1952 – Tanınmış azərbaycanlı arxeoloq, etnoqraf Davud Mikayıl oğlu Şərifov (1885–1952) vəfat edib. Qəbələ qədim şəhəri yerinin ilk arxeoloji ekspedisiyasının rəhbəri olub.

9 avqust 1912 – Əməkdar mədəniyyət işçisi, jurnalist, kino xadimi Bağır Mir Qasım oğlu Seyidzadə (1912-1968) İrəvanda doğulub. Respublikanın Kinematografiya naziri (1949-1952), Mədəniyyət nazirinin müavini, Azərbaycan Teleqraf Agentliyinin (indiki AZƏRTAC) sədr müavini işləyib.

9 avqust 2001 – Prezident Heydər Əliyev 1 avqustun "Azərbaycan Əlifbası və Azərbaycan Dili Günü" elan edilməsi haqqında fərman imzalayıb. Prezident Heydər Əliyevin müvafiq fərmanı ilə 2001-ci il 1 avqust tarixində Azərbaycan latın qrafikalı əlifbaya keçid başa çatmışdı.

9 avqust 2022 – Əməkdar rəssam Arif Əli oğlu Məhərrəmov (5.8.1948 – 2022) vəfat edib. "Azərbaycanfilm"də bir sıra bədii və animasiya filmlərinin quruluşçu rəssamı olub.

10 avqust 1910 – Aktyor, rejissor, Əməkdar artist İsmayıl Mahmud oğlu Əfəndiyev (1910 – 30.5.1967) Göyçayda anadan olub. "Arşın mal alan" (1945), "O olmasın, bu olsun", "Qızmar günəş altında" və s. filmlərdə yaddaqalan obrazlar yaradıb. "Kölgələr sürünür" filminə quruluş (Ş.Şeyxovla birgə) verib, filmlərin səsləndirilməsində iştirak edib.

10 avqust 1913 – Xalq rəssamı Kazım Məmmədli oğlu Kazımzadə (1913 – 6.10.1992) anadan olub. Opera tamaşaları ("Leyli və Məcnun", "Koroğlu") və filmlərin ("Bir qalının sirri", "Qanun naminə", "Qanlı zəmi" və s.) geyim üzrə rəssamı olub. 1942-ci ildən ömrünün sonunadək Azərbaycan Milli İncəsənət Muzeyinin direktoru işləyib.

10 avqust 1946 – Nasir, tərcüməçi Aydın Ələkbər oğlu Abdullayev (1946 – 15.12.1995) anadan olub.

10 avqust 1949 – Xalq artisti, xanəndə Qəndab Nəbi qızı Quliyeva (1949 – 26.6.2017) Füzuli rayonunun Dilağarda kəndində doğulub. Opera tamaşalarında Leyli, Əslil ("Leyli və Məcnun", "Əslilə və Kərəm" – Ü.Hacıbəyli), Ərəbzəngi ("Şah İsmayıl" – M.Maqomayev) və s. partiyaları ifa edib.

11 avqust 1910 – Xalq artisti Konstantin Mixayloviç Myakişev (1910-1990) Bakıda doğulub. 1930-1960-cı illərdə (fəsilələrlə) Dövlət Rus Dram Teatrının aktyoru olub, filmlərdə çəkilib.

11 avqust 1973 – Əməkdar incəsənət xadimi, şair, dramaturq Zeynal Rza oğlu Xəlil (1914-1973) vəfat edib. "Düşüncələr", "Sevdim rəng" və s. şeir kitabları, "Ulduzlar" mənzum romanı, "İntiqam", "Ata yolu" pyeslərinin müəllifidir.

Dünya

6 avqust 1868 – Fransız yazıçısı, şair, dramaturq Pol Klodel (Paul Claudel; 1868–1955) anadan olub. Əsərləri: "Qızıl baş", "Girov", "Boyat çörək".

6 avqust 1899 – Gürcü aktyoru və rejissoru, SSRİ Xalq artisti Akaki Vasadze (1899-1978) anadan olub. Filmləri: "Böyük ustadın sağ", "Aydın oğurlanması".

7 avqust 1867 – Alman ekspressionist rəssamı Emil Nolde (Hansen; 1867–1956) anadan olub.

7 avqust 1911 – Amerika aktyoru və kinorejissoru Nikolas Rey (Nicholas Ray; 1911–1979) anadan olub. "İdealsız üsyankar" filminə görə "Oskar" mükafatı alıb.

8 avqust 1928 – Rusiyanın Xalq artisti Nina Menşikova (1928–2007) anadan olub. Çəkildiyi filmlər: "Əsgər haqqında ballada", "Qızlar" və s.

9 avqust 1899 – Avstraliya əsilli ingilis yazıçısı Pamela Trevers (Pamela Lyndon Travers – əsl adı Helen Lyndon Goff; 1899–1996) anadan olub. "Meri Poppinsin macəraları" seriyasından əsərlərin müəllifidir.

9 avqust 1963 – Amerika müğənnisi Vitni Hyuston (Whitney Elizabeth Houston; 1963 – 11.2.2012) anadan olub. Dəfələrlə "Qremmi" və "Emmi" mükafatı qazanıb.

9 avqust 1975 – Görkəmli rus bəstəkarı, pedaqoq Dmitri Şostakoviç (25.9.1906 – 1975) vəfat edib. "Mtsen qəzasının ledi Makbeti" operasının, "Qızıl əsr", "İşıqlı bulaq" və s. baletlərin, dünya musiqi xəzinəsinə daxil olan simfoniyaların müəllifidir. Filmlərə ("Ovod", "Hamlet") musiqi yazıb.

10 avqust 1845 – Qazax klassik ədəbiyyatının banisi, maarifçi şair Abay (əsl adı İbrahim Kunanbayev; 1845-1904) anadan olub. "Qara söz" adlı 45 pırıça və fəlsəfi traktatdan ibarət poema ədəbin ən böyük əsəridir.

10 avqust 1895 – Rus şairi və yazıçısı Mixail Zoşenko (1895-1958) anadan olub. Əsərləri: "Qayıtarlıms gənclik", "Taras Şevçenko" povestləri və s.

10 avqust 1912 – Braziliya yazıçısı Jorji Amadu (Jorge Amado; 1912–2001) anadan olub. Romanları: "Möcüzələr köşkü", "Müqəddəs yox olması", "Qumsallıq kapitanları" və s.

10 avqust 1960 – Gürcü aktyoru Mamuka Kikaleşvili (1960 – 3.5.2000) anadan olub. Azərbaycanda rejissor Vəqif Mustafayevin "Yaramaz" filmində (Hətəm) çəkilib.

11 avqust 1748 – Alman bəstəkarı Yozef Şuster (Joseph Schuster; 1748–1812) anadan olub.

11 avqust 1921 – Amerika yazıçısı Aleks Heyli (Alexander Murray Palmer Haley; 1921–1992) anadan olub. Avtobiografik "Köklər" romanı ilə dünya şöhrəti qazanıb.

Hazırladı: V.Orxan

Azərbaycanlı icması Amerikada Millətlər Festivalında

ABŞ-nin Men (Meine) ştatının Portland şəhərində iyulun 29-da keçirilmiş XXI Millətlər Festivalında (Festival of Nations) ölkəmiz də təmsil olunub.

Diasporla İş üzrə Dövlət Komitəsindən verilən məlumata görə, "Deering Oaks" parkında gerçəkləşən festivalda ölkəmizi Men Azərbaycanlıları Cəmiyyəti təmsil edib. Cəmiyyət tərəfindən Azərbaycan pavilyonu təşkil edilib. Burada xalqımızın zəngin mədəniyyətini, milli mətbəxinə əks etdirən nümunələr və Azərbaycan brendinə məxsus məhsullar nümayiş etdirilib.

Cəmiyyətin sədri Tərlan Əhmədov bildirib ki, Azərbaycan bayrağının festivaldakı digər ölkələrin bayraqları sırasında yer alması icmaya qürur hissi yaşadıb. Yerli sakinlər Azərbaycan mədəniyyətinə və mətbəxinə böyük maraq göstərirlər: "300-dən çox iştirakçı pavilyonda milli mətbəx nümunələrini zə qonaq oldu. Men ştatındakı icma üzvləri

ilə yanaşı, Bostondan gələn dostlarımız bu hadisəni yaddaqlan edirlər".

Qeyd edək ki, icma fəalları Azərbaycan

güşəsini ziyarət edənlərə ölkəmiz haqqında, eləcə də Men Azərbaycanlıları Cəmiyyətinin fəaliyyəti barədə məlumat verirlər.

"Disney" çəkdiyi "Atatürk" filmi niyə nümayiş etdirmək istəmir?

ABŞ-nin "Disney" kino şirkətinin çəkdiyi "Atatürk" filmi özünün "Disney+" rəqəmsal platformasında yayımlamaq istəməsi ilə bağlı etirazlar davam edir. "Disney"-in bu qərarı Amerikadakı erməni lobbisinin təzyiqi altında verdiyi bildirilir.

"Walt Disney"-in Türkiyə ofisi filmin iki bölüm olaraq televiziya və kinoteatrlarda nümayiş olunacağını, "Disney+"-da isə göstərilməyəcəyini açıqlayıb.

Rejissoru Mehmet Ada Öztekin olan filmə Türkiyə Cümhuriyyətinin qurucusunu Aras Bulut İynemli canlandırıb.

Bu arada Türkiyə Erməni Vəqfləri Birliyi də "Disney+" rəqəmsal yayım platformasının "Atatürk" filmi yayımlamaqdan imtina etməsinə qınayıb.

Birliyin başqanı Bedros Şirinoğlu erməni lobbisini Türkiyə-Ermənistan normalaşma prosesini dəstəkləməyə və məsuliyyətli davranmağa çağırıb. "Türkiyə erməni icması demokratik zehniyyət, qarşılıqlı hörmət və tolerantlıq, ifadə azadlığı baxımından bu addımı son dərəcə ziddiyyətli hesab edir. Çünki açıq-aydın görünür ki, sənət və bədii istehsal amilləri cəmiyyətlər arasında dialoq üçün zəmin yarada bilər. Türkiyənin erməni icması bu münasibətin ölkəmizin dəyərləri və dövlətimizin zamanəti altında birgə yaşamaq ənənəmizə uyğun gəlmədiyinə inanır", – deyə o bildirib.

"Disney" kino şirkətindən verilən son açıqlamada "Atatürk" filminin 1-ci bölümünün özəl televiziya versiyasında 29 oktyabrda Türkiyədə FOX TV ekranında, 3 noyabrda isə kinoteatrlarda yayımlanacağı bildirilib. 22 dekabrda isə 2-ci film kinoteatrlarda nümayiş olunacaq. 2024-cü ilin yazında hər iki bölümün FOX TV-də göstərilməsi gözlənilir.

Ölkəmiz Lendok kinofestivalında təmsil olunacaq

Həm film proqramında, həm də jüridə...

25-29 avqust tarixlərində Rusiyanın Sankt-Peterburq şəhərində keçiriləcək IV Lendok Beynəlxalq Film Festivalında azərbaycanlı rejissor Fəriz Əhmədov da münəsf kimi iştirak edəcək.

Bu barədə məlumat verən rejissor bildirib ki, festival sənnədi və bədii filmlər olmaqla eyni istiqamətdə keçirilir. O, sənnədi filmlər üzrə kateqoriya-da münəsfilər heyətində olacağını deyib.

Artıq ənənə halını alan festival "Lendok" kinostudiyasının (Sankt-Peterburq Sənnədi Filmlər Studiyası – keçmiş Leningrad Kinoxronika Studiyası) təşəbbüsü ilə keçirilir.

Ötən ildə "Lendok" kinostudiyasının 90 illik yubileyi ilə bir arada gerçəkləşən sayca 3-cü festivalda postsovet ölkələrinin "qızıl kolleksiyası"ndan ekran əsərləri, o cümlədən "Azərbaycanfilm"-in istehsalı olan "İstintaq" bədii filmi (1979, rejissor Rəsim Ocaqov) nümayiş olunmuşdu. "Azərbaycanfilm"-in direktoru Nazim Hüseynov isə festivalın jüridəsində yer almışdı.

Buillki Lendok festivalının bədii filmlər üzrə proqramına rejissor Asif Rüstəmovun "Mərmər soyuğu" və rejissor Hikmət Rəhimovun "Çılpaq" filmləri də daxil edilib.

Madonna sağlamlığına qovuşub

Xəstəlik səbəbindən dünya turunu ertələmişdi...

Dünyaca məşhur amerikalı müğənni Madonna xeyli müddətdir müalicə olunduğu bakterial infeksiyadan sağaldığını bildirib. 64 yaşlı müğənni iyun ayında xəstəxanaya yerləşdirilmişdi.

Madonna xəstəlik üzündən neçə vaxtdır hazırlıq gördüyü dünya turunu ertələməyə məcbur olmuşdu.

"Sağlamlığımla bağlı çox ağır günlər yaşadım. Artıq hər şey keçmişdə qaldığı üçün, ən əsas sağ olduğum üçün çox şanslıyam. Planlaşdırdığımız yeddi günlük dünya turuna başlamalı idik, təəssüf ki, gözlənilməz xəstəlik səbəbindən konsertlərin vaxtını dəyişməli olduq. Hazırkı planda turnenin Şimali Amerika mərhələsinə təxirə salaraq, konsert səfərlərinə Avropadan başlamaq durur. İlk Avropa konsertimizin oktyabrın 14-də Londonda keçirilməsi planlaşdırılır", – deyə o jurnalistlərə açıqlamasında bildirib.

Qeyd edək ki, "Forbes" jurnalında müğənni 580 milyon dollarlıq sərvəti ilə ABŞ-nin 45-ci ən varlı qadını kimi qeyd olunub.

Azərbaycan Respublikası Mədəniyyət Nazirliyinin nəşri

MƏDƏNİYYƏT

Qəzet 1991-ci ilin yanvarından çıxır

Baş redaktor: Vüqar Əliyev

Ünvan: AZ 1012, Bakı şəhəri, Moskva prospekti 1D
Dövlət Film Fondu, 5-ci mərtəbə

Telefon: (012) 431-28-79 (baş redaktorun müavini)
431-57-72 (redaktor)
430-16-79 (müxbirlər)
530-34-38 (mühasibatlıq, yayım)

E-mail: qazet@medeniyyet.az
Lisenzia № AB 022279. **İndeks:** 0187. **Qiyməti:** 60 qəpik

"Mədəniyyət" qəzetinin kompüter mərkəzində səhifələnilib, "Azərbaycan" nəşriyyatında çap olunub.

Tiraj: 5053. **Sifariş:** 1992

Buraxılışa məsul: Fəriz Yunisli

Yazılardakı faktlara görə müəlliflər cavabdehdir. Qəzetdə AZƏRTAC-ın materiallarından da istifadə edilir.

Bank rekvizitləri:

Kapitalbank 1 saylı Yasamal filialı
Kod: 200037. **VÖEN:** 9900003611. **SWIFT:** AIIBAZ2XXX
Müxbir hesab: AZ37NABZ01350100000000001944

MADANIYYAT QAZETI REDAKSIYASI
H/Hesab: AZ98AIB33080019443300232103. **VÖEN:** 1300338641

Portuqaliyanın paytaxtı Lissabon bu həftə Roma Papasının səfəri ilə bağlı ümumilikdə bir milyona yaxın zəvvarı qəbul edəcək.

Papa Fransiskın Portuqaliyaya səfəri avqustun 2-də başlanıb və dörd gün davam etməsi nəzərdə tutulub. Bu, 86 yaşlı pontifikin sayca 42-ci xarici səfəridir.

Bu günlər Portuqaliyanın digər şəhərlərindən, həmçinin müxtəlif ölkələrdən Papa Fransiski görməyə və messasını dinləməyə yüz minlərlə katolik axışır.

Papanı görməyə gəlirlər...

Lissabonun 550 minə yaxın əhalisi var. Roma Papasının gəlişi ilə şəhərdə əhali sayı bir həftəyə üç dəfə artmış olacaq.

Yerli hakimiyyət orqanları təhlükəsizliyin təmin olunmasına 16 min polis və təxli xidmət əməkdaşı cəlb edəcək. Həftə ərzində 500 tədbirin keçirilməsi planlaşdırılır. Portuqaliya hökuməti və kilsə bunun üçün 160 milyon avro ayırıb.

Papa Fransiskın Dünya Gənclər Günü münasibətilə. Pontifikin Lissabon şəhərində Roma Katolik Kilsəsinin "Dünya gənclər günü" tədbirlərinə də qatılacağı gözlənilir. 2-3 ildən bir təşkil edilən katolik gənclərin yığıncağında ənənəvi olaraq Roma Katolik Kilsəsinin rəhbərləri də iştirak

edirlər. Bu gün 1986-cı ildə Papa İohann II Pavel tərəfindən təsis edilib. Müxtəlif ölkələrdə keçirilən tədbir sonuncu dəfə 2019-cu ildə Panamada təşkil edilib. Lissabonda buillki tədbirlər 1-6 avqust tarixlərini əhatə edəcək.

Roma Katolik Kilsəsinin "Dünya gənclər günü"nü 12 avqust – Beynəlxalq Gənclər Günü (International Youth Day) ilə qarışdırmaq lazım deyil. Maraqlıdır ki, bu günün də tarixi Lissabonla bağlıdır. 1998-ci ilin 8-12 avqustunda Portuqaliya paytaxtında dünya gənclər nazirlərinin ilk toplantısı keçirilib. Toplantının tövsiyəsi əsasında BMT Baş Assambleyası tərəfindən (17 dekabr 1999-cu il) bu gün təsis edilib.

Venesiyadakı dünya irsinə təhlükə var

UNESCO tövsiyə verib

UNESCO-nun Dünya İrsi Siyahısında yer alan İtaliyanın Venesiya şəhəri təşkilatın o qədər də arzu olunmayan bölgüsünə – "Təhlükədə olan Dünya İrsi Siyahısı"na salına bilər.

UNESCO bununla bağlı tövsiyə verib. Venesiyanın iqlim dəyişikliyi, ağır turizm fəaliyyəti, həddindən artıq inkişaf və dəniz səviyyəsinin yüksəlməsi səbəbindən risk altında olduğu qeyd edilib. Vurğulanıb ki, məqsəd

regionun gələcək üçün daha yaxşı qorunub saxlanılmasını təşviq etməkdir.

Tövsiyə sənədi sentyabrın sonunda Dünya İrs Komitəsinin Ər-Riyadda (Səudiyyə Ərəbistanı) keçiriləcək iclasında müzakirəyə çıxarılacaq.

Xatırladaq ki, UNESCO iki il əvvəl də Venesiyanın "Təhlükədə olan Dünya İrsi Siyahısı"na salınmasını təklif etmişdi. Lakin İtaliya hökuməti tərəfindən görülen bəzi təcili tədbirlər nəticəsində bu təşəbbüsün qarşısı alınmışdı.

Venesiya dünyada yeganə şəhərdir ki, bütünülkə UNESCO-nun Dünya İrsi Siyahısına daxildir.

236 il əvvəl...

10 avqust 1787-ci ildə Türkiyə (Osmanlı) ilə Rusiya arasında Kırım uğrunda müharibə başlayıb. Müharibənin ilk dövrü Osmanlının üstünlüyü ilə keçsə də, sonradan Rusiya qoşunları Aleksandr Suvorovun komandanlığı ilə bir neçə döyüşdə qalib gəldi. 1791-ci ildə imzalanan Yassı sülhünə əsasən, Rusiya Krima və Qara dənizə qismən nəzarəti ələ keçirdi.

103 il əvvəl...

10 avqust 1920-ci ildə Rusiya K(b)P-nin Qafqaz Bürosu Azərbaycan SSR-in razılığı olmadan Naxçıvanın Şərur-Dərələyəz bölgəsini Ermənistana vermək barədə qərar çıxarıb. Bolşevik Rusiyası Azərbaycan torpaqları hesabına Ermənistanı şirnikləndirmək və sovetləşdirmək siyasəti güdürdü. Azərbaycan Müvəqqəti İnqilab Komitəsinin sədri Nəriman Nərimanov buna qarşı çıxsa da, nəticəsi olmadı. 1920-ci ilin dekabrında Zəngəzur Ermənistana birləşdirildi.

10 avqust 1920-ci ildə Paris yaxınlığındakı Sevr şəhərində I Dünya müharibəsində məğlub olmuş Osmanlının ərazilərinin bölüşdürülməsinə dair saziş imzalanıb. Müttəfiq dövlətlərin (ABŞ, Britaniya, Fransa, İtaliya və s.) iflas həddindəki Osmanlıya qəbul etdirdikləri müqaviləyə əsasən, Türkiyə ərazilərinin dörd-də üçünü itirirdi. İstanbuldakı Osmanlı hökumətinin imza atdığı müqaviləni Mustafa Kamal Atatürkün önderliyi ilə Ankarada toplanan Türkiyə Böyük Millət Məclisi təsdiqləmədi. 1923-cü ildə Türkiyə Lozanna konfransının çağırılmasına və Sevr sazişinin ləğvinə nail oldu.

78 il əvvəl...

6 avqust 1945-ci ildə İkinci Dünya müharibəsinin başa çatmaq üzrə olduğu bir vaxtda ABŞ Yaponiyaya qarşı atom bombasından istifadə edib. "B-29" bombardmançı təyyarəsi "Körpə" adlı atom bombasını Xirosima şəhərinin üzərinə atıb. İlk rəqəmlərə görə, nüvə partlayışı nəticəsində 140 min şəhər sakinini həlak olmuşdu.

Olaylar, faktlar (6–10 avqust)

9 avqust 1945-ci ildə ABŞ bu dəfə Yaponiyanın Naqasaki şəhərinə atom bombası atıb. Şəhərin 40 min əhalisi həlak olub. Bu aksiyaların II Dünya müharibəsinin nəticələrinə ələ bir təsiri yox idi, çünki Yaponiya faktiki məğlubiyyəti ilə barışmışdı. Tarixçilərə görə, ABŞ bununla Yaponiyadan Perl-Harbor bombardmanının (1941) əvəzini çıxırdı.

63 il əvvəl...

7 avqust 1960-cı ildə Fransanın Afrika-dakı müstəmləkəsi olan Fil Dişi Sahilli dövlət müstəqilliyini elan edib. Sonradan Kot D'İvuar (fransız dilində "Fil Dişi Sahili") Respublikası adlandı.

61 il əvvəl...

6 avqust 1962-ci ildə Britaniyanın Latin Amerikası müstəmləkəsi olan Yamayka müstəqilliyini elan edib. Yamayka XV-XVII əsrlərdə İspaniyanın müstəmləkəsi olmuş, 1670-ci ildə isə Britaniyanın idarəçiliyinə keçmişdi.

58 il əvvəl...

9 avqust 1965-ci ildə Sinqapur dövlət müstəqilliyini elan edib. Eyniadlı adada yerləşən şəhər-ölkə Malayziyanın, 1826-cı ildən isə Britaniyanın nəzarətində olmuşdu. 1942-1945-ci ildə Yaponiyanın işğalı altında düşmüş, daha sonra Britaniyanın protektoratı kimi muxtariyyət əldə etmişdi.

33 il əvvəl...

10 avqust 1990-cı ildə erməni hərbi-təxribatçı dəstələri Azərbaycana qarşı növbəti qanlı terror aksiyalarını həyata keçirib. Tiblisi-Ağdam marşrutu üzrə avtobusun partladılması nəticəsində 20 nəfər həlak olub. Həmin gün Şəmkir-Gəncə avtomobil yolunda, Xanlar (Göygöl) rayonunun Nadel kəndi yaxınlığında "LAZ" markalı avtobus partladılıb, 17 nəfər həlak olub.

32 il əvvəl...

8 avqust 1992-ci ildə Ermənistan ərazisində azərbaycanlıların yaşadığı sonuncu yaşayış məntəqəsi – Mehri rayonunun Nüvədi kəndi erməni silahlı qüvvələrinin hücumu nəticəsində talan edilib. Erməni qüvvələri kəndin əhalisini zorla deportasiya ediblər. 1988-ci ildə Ermənistanda azərbaycanlı əhaliyə qarşı başlanan etnik təmizləmə sona çatıb.

31 il əvvəl...

9 avqust 1992-ci ildə Azərbaycan Milli Ordusunun hissələri Gədəbəy rayonunun Başkənd qəsəbəsini erməni silahlı dəstələrindən təmizləyib. Başkənd vaxtilə Azərbaycan ərazisində anklav formada yerləşən və Ermənistanın xəritəsinə daxil edilən yaşayış məntəqəsi olub. Qarabağda hərbi əməliyyatların başlamasından sonra Ermənistan ordusu həmin anklavdan Azərbaycanın Gədəbəy rayonunun Şınıx bölgəsini və Tovuz rayonunun kəndlərini atəş altında saxlayırdı.

Hazırladı: V.Orxan